

Ponedjeljak, 1. oktobar 2007.

Svedok Shaban Balaj

Svedok Zymer Hasanaj

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.19 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Dobar dan svima. Hvala vam gospodine sekretare. Pretresno veće je čulo da obe strane žele da se obrate Sudu. Gospodine Emmerson imate reč.

ADVOKAT EMMERSON: Biću veoma kratak. Želeo bih samo da postavim pitanje svedoka, za koga se za sada smatra da će svedočiti u četvrtak. Reč je o Zoranu Stijoviću. Tužilaštvo je kasno, u sredu, uručilo Odbrani izjavu svedoka po Pravilu 92 ter, s tim da dokazni predmeti treba da uslede u četvrtak. Ja sam smesta obavestio gospodina Rea, kao i gospodina Zahara, da bi, s obzirom na to kakva se sadržina ove izjave očekuje, Odbrana želela da preda jedan podnesak u vezi sa prihvatljivošću znatnih delova iskaza svedoka, naročito onih koji se predlažu u obliku sažetka i dodataka uz izjavu svedoka, a to se takođe odnosi i na same dodatke. Ovaj podnesak je gotovo završen, mi ćemo ga predati danas, ali jedna od posledica toga može biti da iskrсну poteškoće kada je reč o saslušanju gospodina Stijovića u četvrtak. Jer, s obzirom na to kakva se vrsta iskaza očekuje i u kojoj meri se to oslanja na onaj na materijal na koji mi ulažemo prigovor, neophodno je da se ovo pitanje reši pre nego što svedok bude davao iskaz.

SUDIJA ORIE: U redu. Naravno, Pretresno veće ne može ništa da kaže dok ne vidi vašu argumentaciju, ali mi smo primili k znanju da možemo da očekujemo podnesak kada je reč o ovom svedoku. E sad, mislim da ste na početku dosta obazrivo uspeali da ne pomenete ime svedoka, pošto je moguće da će biti uvedene zaštitne mere.

ADVOKAT EMMERSON: Ja jesam, zapravo, pomenuo ime svedoka. Koliko sam ja shvatio neće se tražiti zaštitne mere.

TUŽILAC RE: Da. Kada je reč o sva četiri svedoka koja smo predvideli za ovu nedelju, nismo tražili zaštitne mere ni za jednog od njih.

SUDIJA ORIE: U redu. Onda ćemo sačekati i večeras pogledati ovu argumentaciju. Da li Odbrana još nešto želi da pomene?

ADVOKAT GUY-SMITH: Kada je reč o ovom istom pitanju mi ćemo se pridružiti argumentaciji, odnosno iznećemo neku dodatnu argumentaciju i to ćemo predati sutra ujutro.

ADVOKAT HARVEY: I mi ćemo zauzeti istovetan stav.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, imate reč.

TUŽILAC RE: Meni je jasno da ovde nije reč o testu da se utvrdi da li Odbrana ulaže prigovor na neke delove izjave ili na koje delove izjave ulaže prigovor, ali ja moram da obavestim Pretresno veće da, ukoliko gospodin Stijović, koji bi trebalo da stigne u sredu, ne bude svedočio u četvrtak, verovatno nećemo imati ni jednog svedoka za četvrtak. Profesorka Lecomte dolazi u sredu, ona nam stoji na raspolaganju, kao što smo rekli, samo u sredu, jer učestvuje u suđenju u Parizu. To su naši planovi. Ukoliko ne dođe Stijović bićemo u poteškoćama kada je reč o narednom svedoku.

SUDIJA ORIE: U redu. Mi, naravno, ne možemo da predvidimo kakva će biti situacija, pošto je stanje delimično nepoznato Pretresnom veću, ali i to smo primili k znanju. Da li bi Tužilaštvo želelo da postavi neko pitanje.

TUŽILAC RE: Ne.

SUDIJA ORIE: Da li je Tužilaštvo spremno da pozove narednog svedoka. Ukoliko sam ja dobro shvatio, vaš sledeći svedok bi trebalo da bude Shaban Balaj.

TUŽILAC DI FAZIO: Tako je. Časni Sude, očekujem da će njegov iskaz biti kombinacija dokaznog materijala po Pravilu 92 ter i usmenog iskaza.

SUDIJA ORIE: U redu. Ja sam dobio obaveštenje da ste pripremili sažetak po Pravilu 92 ter za prvih 17 pasusa njegove izjave. Da li postoje bilo kakvi prigovori? Vidim da gospodin Emmerson odrečno maše glavom. Isto važi i za gospodina Guy-Smitha i gospodina Harveya. Gospođu poslužiteljice, molim vas da dovedete svedoka u sudnicu.

TUŽILAC DI FAZIO: Da li da pročitam ovaj sažetak radi transkripta.

SUDIJA ORIE: Pa, mislim da bi bilo bolje da sačekate da svedok uđe, tako da i on bude upućen u sadržinu.

TUŽILAC DI FAZIO: Svakako.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Dobar dan, gospodine Balaj, možete li da me čujete na jeziku koji razumete.

SVEDOK BALAJ: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Balaj, pre nego što date iskaz pred ovim Sudom, prema Pravilniku o postupcima i dokazima, potrebno je da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Želeo bih da vas pozovem da date ovu svečanu izjavu.

SVEDOK BALAJ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Kunem se.

svedok: Shaban Balaj

SUDIJA ORIE: Hvala vam gospodine Balaj. Izvolite sedite. Vas će najpre ispitivati zastupnik Tužilaštva. Nije mi poznato da li ste obavešteni o tome kako se to obavlja. Pošto ste vi već dali izjavu, deo ove izjave će biti sažet, tako da ne morate da ponavljate taj deo svoga iskaza. Ali, kada je reč o ostalim delovima vaše izjave, o tim delovima će vas ispitivati i moraćete da odgovarate na pitanja. Gospodine Di Fazio imate reč.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala, časni Sude. Ukoliko je Pretresno veće saglasno, zamolio bih svedoka da identifikuje svoju izjavu. Kada on to obavi, onda bih pročitao sažetak.

SUDIJA ORIE: U redu. Naravno, osim što ćete da zamolite da identifikuje izjavu kao svoju, postavice mu, naravno, i uobičajena pitanja.

TUŽILAC DI FAZIO: Kako da ne. Molim da se svedoku na ekranu predoči njegova izjava po Pravilu 65 ter, koja nosi broj 2067, trebalo bi da se na ekranu vidi verzija na albanskom jeziku. Da li bismo mogli da se spustimo do dna.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DI FAZIO

TUŽILAC DI FAZIO: Gospodine Balaj, molim vas da pogledate dno ove konkretne stranice. Da li vidite svoj potpis na početnoj stranici ove izjave?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Možete malo da približite stolicu ukoliko želite i govorite malo kasnije tako da možemo da vas čujemo. Bićete ovde neko vreme pa se slobodno opustite.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: U redu.

TUŽILAC DI FAZIO: Molio bih da se svedoku predoči sledeća stranica, ponovo donji deo stranice. Hvala vam.

TUŽILAC DI FAZIO: Sada bih vam postavio isto pitanje. Gospodine Balaj, da li je ovo vaš potpis u dnu stranice?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: A sada bih molio sledeću stranicu, ponovo dno stranice.

TUŽILAC DI FAZIO: Isto pitanje. Da li je ovo vaš potpis?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Molio bih da to isto uradimo sada na narednoj stranici.

TUŽILAC DI FAZIO: Isto pitanje. Da li se vidi vaš potpis u dnu ove stranice?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: I moraćemo to još jednom da učinimo. Molim vas sledeću stranicu.

TUŽILAC DI FAZIO: Još jednom ću vas pitati da li je ovo vaš potpis ili makar deo vašeg potpisa u dnu ove stranice?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li je ovo izjava koju ste vi dali kancelariji Tužilaštva?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala. 2. i 8. juna, a sadrži materijal o kojem ćete vi svedočiti ovde pred Sudom, ukoliko vam postavite pitanja na ove teme.
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Odgovoriću onoliko koliko budem mogao.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da, moje pitanje jednostavno glasi ovako: prvih 17 pasusa ove izjave odnosi se na najrazličitije teme, uključujući i putovanje u Albaniju radi nabavke oružja. Ukoliko bi vam bila postavljena pitanja u vezi sa ovim, da li biste ponovili ono što stoji u vašoj izjavi, do tog pasusa, do 17. pasusa?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ponoviću.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala. Časni Sude, želeo bih da predložim ovu izjavu na usvajanje.

SUDIJA ORIE: Ima li prigovora na to? Nema. Onda se izjava usvaja u spis. Samo, kako bih ja bio upućen, gospodine Di Fazio, da li ste vi dobili primerak izjave u kojoj piše 2. juni 2007. godine, dok je ona koju ja vidim pred sobom je neka vrsta kombinovane verzije.

TUŽILAC DI FAZIO: Tako je. U stvari, izjava od 2. juna je gotovo potpuno identična sa onom od 8. juna. Bilo je neophodno da se malo podesi i da se dodaju neke sitnije stvari. Ona verziju koju bi vi trebalo da imate jeste engleski prevod koji nosi datum 2. i 8. juni. To je konačna, doterana verzija, tako reći.

SUDIJA ORIE: Da. Ja to sad vidim na ekranu pred sobom, mislim na engleski prevod. Pretpostavljam da nema nekih velikih razlika između ovih različitih varijanti.

TUŽILAC DI FAZIO: Ne, ne, ne postoje nikakve razlike. Ali, prosto da bismo bili bezbedni, možda da radimo na osnovu izjave od 2. i 8. juna.

SUDIJA ORIE: Tako je, imam je sada pred sobom. E sad, mi smo prihvatili ovu izjavu, usvojili smo izjavu u spis, ali nije dobila još uvek broj predmeta. Molio bih sekretarijat da da broj.

sekretar: Časni Sude, to će biti P922.

SUDIJA ORIE: Hvala vam gospodine sekretaru. Izvolite gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Časni Sude, ja bih sada pročitao sažetak. Reč je samo o sažetku iskaza svedočenja koje se nalazi u ovim delovima izjave gospodina Balaja, a koji je bio usvojen u spis. Shaban Balaj pridružio se OVK u martu 1998. godine u svom selu Streoca/Strellci. Seoska straža je uspostavljena, pošto su čuli da je u Glođanu/Gllogjan, takođe, organizovana slična straža. Pošto je uspostavljena ova seoska straža, svedok je sa oko 40-tak ljudi iz njegovog sela otišao u Albaniju kako bi dobavili oružje i susreli su se sa drugim grupama koje su takođe bavile istim zadatkom. Svedok i njegova grupa otišli su u, ne znam kako ovo da izgovorim, mislim da se izgovara Tropoje i kupili oružje. Zatim su se zaputili nazad na Kosovo, dok su oružja nosili na sedlu konja. Vratili su se na Kosovo, idući preko Gornjeg Jasića/Jasiq, Junika/Junik, Racaja/Rracaj i potom Glođana/Gllogjan. Iz Glođana/Gllogjan su otputovali do Streoca/Strellci, dok su srpske snage bile smeštene na glavnim putevima. Gospodin Balaj je bio upoznat sa drugim takvim putovanjima u Albaniji, sa ciljem da se kupi oružje, počev od kraja marta, a neki od stanovnika iz tog sela kao i on, odlazili su na takve konvoje. Većina je prolazila kroz Glođane/Gllogjan, jer se smatralo da je ovaj put najbezbedniji, mada su neki drugi opasniji putevi postojali i vodili preko Crnog brega/Carabreg i Streoca/Strellci. Oko 7. ili 8. maja 1998. godine, gospodin Balaj je otpratio veću grupu ljudi iz Drenice/Drenicë u Albaniju, sa ciljem da se nabavi oružje. On je delovao kao vođa i pomagao je grupi do Glođana/Gllogjan. Ovi konvoji putovali su noću jer srpske snage noću nisu bile aktivne. Gospodin Balaj govori o metodama veze, koje su bile usvojene u selima, a veze su se zapravo sastojale u korišćenju satelitskih telefona. Gospodin Balaj je istakao koji su bili položaji srpskih snaga. Kontrolni punktovi postojali su duž puta Peć/Pejë - Đakovica/Gjakovë, uključujući dva takva kontrolna punkta u blizini Gornjeg Streoca/Strelle i Epërm. Još jedan kontrolni punkt nalazio se na istom putu, u blizini Prilepa/Prelep i tu se nalazilo oko 100 ili 200 srpskih paravojnih i policijskih snaga. Drugi srpski položaji postojali su na drugim mestima duž ovog puta, kao i u različitim selima poput Ljubenića/Lubeniq i samog Dečana/Dečan. Povremeno bi srpske snage skrenule sa glavnog puta tokom kraćeg vremenskog perioda. Srpske snage ušle su u *Ljubišu*, Prilep/Prelep i Crni breg/Carabreg, u maju Vranovac/Vranoc i Barane/Baran bili su pod kontrolom srpskih snaga tokom kraćeg vremenskog perioda.

SUDIJA HOEPFEL: Molim vas malo sporije.

TUŽILAC DI FAZIO: Izvinjavam se. Međutim, između kraja marta i sredine avgusta 1998. godine, srpske snage uglavnom su bile ograničene na one lokacije duž puta Peć/Pejë - Đakovica/Gjakovë, mada su zauzimali položaje i kod Suke Ereć/Hereç, Suke Radonjić/Radoniq, Suke Babaloć/Baballog i Suke *Biteš*. Gospodin Balaj prvi put je dobio uniformu OVK iz Albanije tokom puta na kojem je bio u martu 1998. godine. Ova uniforma je bila kamuflažna, imala je kamuflažne šare i oznake OVK. Kartice sa dopuštanjem za putovanje su izdavali komandanti OVK i time se omogućavalo putovanje unutar zona OVK. Ovakve dozvole bile su

neophodne kako bi neko mogao da prođe kroz kontrolni punkt OVK. Gotovo sva sela, severno i zapadno od jezera Radonjić/Radoniq, imali su kontrolne punktove OVK. Za svaki novi put, na koji bi neko otišao, bila je potrebna nova kartica sa dozvolom za putovanje. Ovo je, časni Sude, samo sažetak onog dela svedočenja gospodina Balaja koji je upravo usvojen u spis. Samo još nešto, u vezi sa izjavom, pre nego što se okrenemo usmenom svedočenju svedoka. Da li bismo mogli da se vratimo unazad dok ne pronađemo 5. pasus ove izjave, molim vas. U albanskoj verziji, u pitanju je 5. pasus.

TUŽILAC DI FAZIO: Gospodine Balaj, da li biste mogli to da pogledate? Molim vas da pogledate 5. pasus i ukoliko biste mogli da polako pročitate. Da li možete da ga prepoznate?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Mislim da biste tu, možda, želeli da promenite datum. Tu kaže da je krajem marta grupa ljudi napustilo vaše selo kako bi se zaputila u Albaniju. Da li želite da promenite datum i da, možda, navedete neki drugi datum? Je li to tačno?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Kada je došlo do ovoga?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ova ekspedicija se odigrala krajem aprila. Ovde je reč o pogrešci.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Dakle, želite ovo da ispravite i u pasusu 5. trebalo bi da piše krajem aprila, a potom slede svi različiti događaji koji su tu opisani?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Tako je. U pravu ste.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala vam. Uz dopuštenje Suda, ja sam završio sa ovom izjavom.

SUDIJA ORIE: U redu.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Gospodine Balaj, možete li da nam kažete da li su ovi podaci tačni? 1998. godine, vi ste živeli u Donjem Streocu/Strellci i Ultë, je li to tačno?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. To je tačno.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Kada je reč o vašoj rođenoj braći i sestrama, mislim da imate dva brata i dve sestre. Je li to tačno?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ime jedne od tih sestara je bilo Sanije?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Tako je.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ona je, ako se ne varam, rođena 5. decembra 1963. godine, što je znači da je 1998. godine imala oko 35 godina?
SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. To je tačno.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: I 1998. godine ona je bila vlasnik jedne male putničke agencije u Peći/Pejë?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: 1997. godine.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. A da li je 1998. godine živela sa vama?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Nije bila udata?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, nije.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Hvala. Sada bih vas molio da se usredsredite na događaj od 11. avgusta 1998. godine.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U stvari, povlačim ovo pitanje. Izvinjavam se, preformulisacu svoje pitanje. Skrenuo bih vam pažnju na događaje od 12. avgusta 1998. godine.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Treba li da počnem?

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ne, ne. Sačekajte da vam postavim pitanje. Tog konkretnog dana, da li je sestra u to vreme živela sa vama?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li je ikuda otišla tog dana?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Kuda je nameravala da ode i iz kog razloga se zaputila na putovanje?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Imala je nameru da ode u Peć/Pejë.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A zbog čega? Zašto?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Želela je da kupi mobilni telefon.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A kako je počela svoj put? Kako se tamo zaputila?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: U 8 i 30 ujutro, došli su Hamdija i Haziri. To su moji rođaci. Došli su kolima, Hamdija je bio za volanom. Ja sam pitao kuda idete, da li može moja sestra da krene sa vama, da prođe kroz Glodane/Gllogjan, jer je to bio najbezbedniji put kojim su žene mogle da idu, jer, u protivnom, nisu mogle da stignu do Peći/Pejë. Oni su na to odgovorili, da. Ja sam dao svojoj sestri 2700 nemačkih maraka jer je to bila cena mobilnog telefona. Onda su se oni zaputili na putovanje. Mislim da je bilo oko 3 ili 4 popodne.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Zamoliću vas da se ovde zaustavite i želeo bih samo da pitam nekoliko pojedinosti. Pre svega, da li su, pored vaše sestre i vaših dvoje rođaka tu bila i deca?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne. Tu je bio rođak od oko 18 godina. On se, takođe, zaputio u Peć/Pejë da bi video svog oca, jer mu je tamo živela porodica. On nije imao nikakve

veze sa ostalima. On je samo bio putnik, a onda je odatle nameravao da ode sa jednim prijateljem porodice i odatle, zatim, autobusom do Peći/Pejë. Otišli su zatim do Barana/Baran , gde se nalazio kontrolni punkt OVK.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hteo bih da vas pitam o tome, ali prvo mi odgovorite na sledeće pitanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, primetio sam da francuski prevod zaostaje, tako da bih vas molio da malo usporite, kako bi oni imali vremena da vas sustignu, kako bi se sve dobro zapisalo.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Naravno, časni Sude. Izvinjavam se zbog svoje brzine.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, hteo bih, isto tako, da i gospodin Di Fazio razlikuje ono što je lično saznanje svedoka i nešto što je on čuo od nekog.

SUDIJA ORIE: Naravno.

ADVOKAT EMMERSON: Još jedna stvar koju treba objasniti, stranica 13, red 2, put kojim su se kretali, tu stoji da su „išli preko Glođana“, a mislim da se radilo o Lešanu/Leshan.

SUDIJA ORIE: Molim pojasnite to.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Naravno, pokazaću mu kartu da bi mogao da nam pokaže neka od tih mesta. No, da pojasnimo sledeće. Koliko vi znate, da li je vaša sestra na putu da kupi mobilni telefon tog jutra, nameravala da proći kroz Glođane/Gllogjan ili je radije pokušala da izbegne to mesto?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne. Njen put nije išao kroz Glođane/Gllogjan, već kroz Barane/Baran i zatim u Rosulje/Rosulë, posle Lešani/Leshan, gde autobus stoji, ali on nije išao u Rosulje/Rosulë, već do Lešana/Leshan. Tamo je stajao autobus za Peć/Pejë.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Još jedno pitanje o vašoj sestri. Da li je ona ikada bila pripadnica OVK, koliko vi znate?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Trebalo je da kupi hranu za porodice koje su bile u mojoj kući u Mališevu/Malishevë. Ona je nosila uniformu, koju sam joj ja dao, a nosila je i pušku koju sam joj ja dao. Ona je trebalo da ide da kupi hranu i susrela je neke devojkice koje su pevale albansku himnu i vijorile zastavom. Priključila im se i otpevala je nekoliko pesama. To je to što se tiče njenog učestvovanja u OVK.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala što ste nam to objasnili. A toga dana kada je otišla automobilom da kupi mobilni telefon, da li je nosila uniformu ili je bila u civilu? U uniformi OVK ili u civilu?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne. Bila je odevena u običnu odeću. Na nogama je imala sandale i nosila je torbu.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala. Jeste li svoju sestru ikada više nakon njenog odlaska automobilom sa vašim rođacima videli živu?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, nikada. Video sam je tek na dan kada smo dobili njeno telo iz mrtvačnice.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Rekli ste nam da ste određene stvari saznali tog dana. Recite Pretresnom veću sledeće, molim. Da li ste videli svoje rođake, one sa kojima je ona otišla i, ako jeste, gde i kada i pod kojim okolnostima?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Haziri se vratio. Zaustavili su ih u Baranu/Baran, zaustavio ih je Met Krasniqi. On je bio samoimenovani komandir OVK.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ovde ću da vas prekinem. Zatražiću da mi kažete šta su vam rođaci rekli, jer Pretresno veće bi htelo da ima jasnu sliku o tome kako ste određene stvari saznali. Sada vas samo molim da kažete Pretresnom veću, šta su vam vaši rođaci rekli kada ste ih videli tog dana? Dakle, recite Pretresnom veću šta su vam rekli kada ste ih opet videli, prvi put?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Moji su rođaci otišli u Rosulje/Rosulë i vratili se u Barane/Baran i pitali za moju sestru. Rečeno im je da je ona otišla u Streoce/Strellci, u svoje selo. Oni su se vratili iz Barana/Baran, došli do mene, to je bilo pola 4, 4, nisam tačno siguran i pitali su me da li se ona vratila. Rekao sam da nije i pitao sam šta se dogodilo. Oni su rekli da ih je Met Krasniqi zaustavio, tamo je bio i Vesel Dizdari, zatim Avni Krasniqi i Iber Krasniqi i osoba koja ju je ubila. Njegov pseudonim bio je Galani. Tada ga nisam znao, ali sada znam da se on zove Idriz Gashi. Razgovarao sam sa njima i zatim sam uzeo svoj auto i pušku.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Te informacije koje ste nam dali, da su je zaustavili i da je među osobama, tamo bili Avni Krasniqi i Iber Krasniqi, i ostali, da li su vam ta imena naveli vaši rođaci kada su se vratili ili ste to kasnije saznali sami?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne. Oni su mi pokazali ljude koje su ih zaustavili. Ja sam se obukao, uzeo auto i pušku i zajedno smo otišli u Barane/Baran.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hteo bih da budemo jasni oko jednog imena. Mislim da ste pomenuli Meta Krasniqija, a ne Ahmeta Krasniqija. Je li tako?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Tako je. Met Krasniqi.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Rekli ste nam da ste počeli nešto da radite. Recite nam, šta ste odlučili da uradite i kako, kada su se vaši rođaci vratili?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Bio sam vrlo uzrujan, jer ništa im nisam dugovao. Krenuo sam vrlo tužan, i ljut istovremeno. Hteo sam da sretnem te ljude. Otišli smo u Crvenu školu/Shkolle e Kuqe, gde se nalazila vojna policija.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Stanite. U čijem ste društvu bili?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Bio sam sa Hamdijom i Hazirom, mojim rođacima.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A škola u koju ste otišli, u kojem se ona selu nalazi?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: U Baranu/Baran.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Razmilite sada pažljivo. Na putu za Baranu/Baran, jeste li negde stali?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Stali smo kod Gani Gjukaja, to sam zaboravio da pomenem.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Recite Pretresnom veću ko je Gani Gjukaj i recite im, zašto ste stali u njegovoj kući?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Gani Gjukaj bio je zapovednik sela. Vrlo iskrena osoba. Stao sam u njegovoj kući da ga pitam nešto o tome. Zaboravio sam da pomenem da sam 11. 8. otišao do njega i uzeo službenu propusnicu za svoju sestru, kako bi ona mogla da ide do Rosulje/Rosulë, jer nisam hteo da prelazi na teritoriju pod kontrolom Srba, već preko Rosulje/Rosulë na teritoriji OVK. Pitao sam Ganija, da li zna išta o tome šta se dogodilo. On je rekao da ne zna i onda sam ja nastavio prema Baranu/Baran. Kada sam stigao tamo, došao sam do Crvene škole/ Shkolle e Kuqe, no sada ona više nije crvena. Ušao sam u školu, tamo više nikog nije bilo i okrenuo se da bih pošao prema Vranovcu/Vranoc, kako bih se sastao sa Metom Krasniqijem. Na putu do tamo, Hazir mi je rekao, tu je Mete, sa belim kamionom.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Stanite na čas. Rekli ste da ste otišli u Vranovac/Vranoc?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Krenuli smo ka Vranovcu/Vranoc.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: I rekli ste da ste susreli Meta Krasniqija?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Krenuli smo ka Vranovcu/Vranoc, no susreli smo ga putem, na ulazu u Vranovac/Vranoc. Tamo je jedna benzinska pumpa.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Onda želim da vas pitam sledeće. Šta je bio vaš plan pre nego što ste se susreli sa Metom Krasniqijem? Šta ste nameravali da uradite u Vranovcu/Vranoc?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Hteo sam da ga pitam gde mi je sestra, i isto tako, zašto su je zaustavili.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Dakle, konkretno ste krenuli da potražite Meta Krasniqija?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Jer, to su mi rekli moji rođaci. Rekli su mi da je bio glavna osoba među onima koji su ih zaustavili.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Dakle, sreli ste ga u nekom belom kombiju. Možete li reći Pretresnom veću šta se dogodilo kada ste ga susreli?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Preprečio sam mu put svojim autom, izašao sam iz njega, zajedno sa Hamdijom i Hazirom. On je bio sa još jednom osobom koju ja nisam poznao. Ne znam ni sada ko je to bio. Otvorio sam vrata njegovog kombija i rekao mu da izađe, te ga pitao gde mi je sestra. On je rekao da su je odveli u Glođane/Gllogjan. Pitao sam zašto, on je rekao, zaustavili smo je i odveli su je u Glođane/Gllogjan. Rekao sam mu, ako se moja sestra ne vrati iz Glođana/Gllogjan, platićeš životom. Zatvorio sam mu vrata, on nije ništa odgovorio, i nastavio je svojim putem. Ja sam se vratio. Kada sam krenuo ka Glođanu/Gllogjan, osećao sam da mi je Krasniqi lagao, no ništa drugo nisam mogao da učinim, jer ljude ne vode u Glođane/Gllogjan i ne ubijaju ih tamo. On mi je to rekao da bi me lagao. Kao što sam rekao, ja sam krenuo prema Glođanu/Gllogjan, na pola puta naišli smo na nekakvu borbu, pokušali smo da uzmemo u Glođane/Gllogjan, ali nismo mogli.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Stanite na trenutak. Da li postoji neko selo u vašem području koje se zove Zlopek/Zllopek?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Na to sam zaboravio, oprostite.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Želim samo da znam jeste li išli u to selo, tog dana?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Otišli smo u Zlopek/Zllopek. Nazvali smo Vesela Dizdarija, razgovarali sa njim i on je rekao, radite i dalje na tome, jer su Mete i njegova braća jako opasni, posebno ovaj kojeg zovu Galan. Ja ga tada nisam poznavao. Nastavili smo prema Glođanu/Gllogjan. No, na putu do tamo bilo je žestoke borbe.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Samo bih hteo da pitati o tom susretu u Zlopek/Zllopek. Razgovarali ste sa Veselim Dizdarijem?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: I on je rekao, radite i dalje na tome jer su Mete i njegova braća opasni. Da li su pomenuta još neka imena, sem njegovog?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li su pomenuta još neka imena osim imena Meta Krasniqija?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ti su ljudi bili poznati, Avni, Iber, ljudi su znali da se radi o jednoj grupi i znali su za tu osobu po izmenu Galani. Danas svi znaju za njega, ali tada ga niko nije poznavao. Do 2001. godine nisam znao kako se on stvarno zove. A to je Idriz Gashi, ja sam ga samo znao kao Galanija, komandant Galani.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Upravo ovo pokazuje zašto moramo biti precizni. Ja bih hteo da nam kažete sledeće. Toga tada, kada ste stajali tamo, s Veselim Dizdarijem, ne kasnije, nego toga dana, tog dana da li su pomenuta ikakva druga imena? Da li je iko izgovorio neko drugo ime, osim ime Meta Krasniqija? Ne nešto što ste kasnije saznali, već tog dana.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Toga dana nisam susreo nikoga drugog ko bi pominjao njihova imena. Saznao da je Cufe Krasniqi ispitivao moju sestru. Te večeri čuo sam da je on bio osoba koja je nju ispitivala. No, ne tada, u tom trenutku kada sam išao u Glođane/Gllogjan, to tada nisam čuo za Krasniqija, da ju je on ispitivao. Bilo je to iste večeri ili idućeg dana, kada sam čuo da ju je Krasniqi ispitivao.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Recite nam od koga ste to saznali?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne razumem pitanje.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ko vam je rekao da je nju Cufe Krasniqi ispitivao?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Veselin Dizdari. Kada sam se vratio iz Glođana/Gllogjan, jer ja sam onda opet otišao njemu i on mi je rekao da je to bio Cufe Krasniqi, zamenik komandanta, kako su ga zvali.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Vratimo se sada na prvu vašu posetu Zlopeku/Zillopek. Kada ste prvi put razgovarali sa Veselim Dizdarijem? Sačekajte da dovršim pitanje i onda odgovorite. Da li ste mu izrazili zabrinutost situacijom oko vaše sestre?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, jesam. On me je gledao, no nije se približio mom autu. On je razgovarao sa Hamdijom i Hazirom, jer je video da sam ja bio vrlo uzrujan. Nije mi se približio.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Rekli ste nam da je tom prilikom pomenuo Meta Krasniqija. Da li vam je išta rekao o tome kakve je on veze imao sa situacijom sa vašom sestrom?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne razumem pitanje.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Rekli ste da ste mu rekli da ste zabrinuti oko toga šta se dogodilo sa vašom sestrom?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li je on vama nešto rekao o Metu Krasniqiju? Šta vam je tačno rekao o njemu, ako ga je pomenuo?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ko? Met?

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Šta vam je Vesel Dizdari rekao o Metu?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Vesel Dizdari je rekao da je ona zaustavljena i da dalje radim na tome.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li vam je išta rekao o tome ko ju je zaustavio?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li vam je dao neka imena ljudi koji su je zaustavili?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Nju je zaustavio Met Krasniqi. On je bio prvi koji je zaustavio, a rođaci su mi rekli da je Met Krasniqi bio prvi. Oni su ga poznavali, Meta Krasniqija, Avnija, Ibera, ali Galanija nisu poznavali. Bilo je drugih ljudi, 30, 40, 50, možda, ali oni je nisu zaustavili. Zaustavili su je samo ovi koje sam pomenuo.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Nakon Zlopeka/Zillopek, kuda ste otišli i nakon što ste razgovarali sa Veselom Dizdarijem?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Vratio sam se kući. Došli su moji prijatelji i rodbina, zbog tuge koje je pala na našu porodicu. Pitali su se zbog čega nam se to dogodilo, jer ljudi su saznali do tada da je bila zaustavljena i pitali su se zašto i kako. Prijatelji iz OVK su došli u moju kuću, susedi, rodbina, a ja sam otišao u Glođan/Gllogjan sa Hazirom. Hamdi nije išao sa nama. On se iskrcao, no kada smo se približili Glođanima/Gllogjan, kiša je padala, bilo je borbe i mi nismo mogli da uđemo. Tamo smo susreli jednog vojnika iz Glođana/Gllogjan koji je dolazio iz tog pravca. Ja sam okrenuo auto, on je ušao, on se zvao Dervishaj, ne znam kako mu je bile ime, prezivao se tako. Znači, putovali smo u Glođane/Gllogjan, pa onda kući.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ako sam dobro shvatio, vi niste uspeli da uđete u selo Glođane/Gllogjan? Da ili ne? Zbog borbi.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, nismo mogli da uđemo, jer je bilo borbi.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala. Objasnite Pretresnom veću, zašto ste uopšte išli tamo? Šta ste imali na umu? Šta ste nameravali da učinite, da ste uspeli da prođete?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Znao sam da je ovo bila Metova provokacija. No, hteo sam da znam i hteo sam da razotkrijem njegovu laž, zato što mi je lagao. Lagao mi je, izdao me je, jednostavno, nije govorio istinu, znao sam da nije bilo istine u onome što mi je rekao. Rekao sam Hamdiji i Haziru, nakon što smo otišli, da nam je lagao i da nas je izdao.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: To ste vi možda mislili. No, od kakve je pomoći bilo da se ide u Glođane/Gllogjan? Šta ste nameravali da učinite? Postaviću to drugačije. Da ste ušli u Glođane/Gllogjan, šta biste učinili?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Nameravao sam da idem kod stričeva mog oca, zato što oni žive u Glođanu/Gllogjan, oni se prezivaju Sejfijaj, i da njih pitam. Imao sam nameru da susretnem se sa Ramushem, jer sam znao da je Met Krasniqi lagao. Hteo sam da razotkrijem tu laž. Nikada nisam čuo ni za kakva zlodela koja bi se događala u Glođanima/Gllogjan. Mislio sam da sam izdan. Bio sam izgubljen. On me je izdao i zato sam hteo tamo da odem.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li se tu radi o Ramushu Haradinaju?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Na šta mislite?

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Rekli ste da ste nameravali da se susretnete sa Ramushem. Moje pitanje je, da li se radi o Ramushu Haradinaju?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Hteo sam da se lično sretnem s njim, jer je on bio vrlo ljubazna osoba. Nije bilo problema da se susretnemo, mogao sam to učiniti da sam hteo.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hteo bih ovo da shvatim. Da li ste hteli da mu iznesete svoj problem i dobijete njegovu pomoć, ako je to moguće?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, naravno.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Dakle, niste ušli u Glođane/Gllogjan zbog borbi? Jeste li se vratili kući?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, nisam mogao da uđem u Glođane/Gllogjan, pa sam se vratio kući.

SUDIJA ORIE: Gospodine Balaj, ja sada govorim. Molim vas da ne uspostavljate vezu očima sa optuženim, u ovom trenutku. Usredsredite se na gospodina Di Fazia. Isto tako, molim optuženog da ni na koji način ne uspostavlja kontakt pogledom sa svedokom.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Razmilite sada o sledećem danu, a to je 13. Jeste li nastavili svoje raspitivanje i pokušavali da pronađete svoju sestru?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, sledećeg dana rano ujutro. Nastavio sam ka *Lugu i Baranit*, gde je ona bila pogubljena. Pitali smo ljude da li su je možda videli. Ja sam pokušavao da dođem do Cufa Krasniqija, no njega nije bilo tog drugog dana. Zatim sam otišao do Tahira Zemaja u Prapačan/Papracane, objasnio sam mu o čemu se radi.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Idućeg dana, 13, rekli ste da ste otišli u *Lugu i Baranit*?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Otišao sam u *Lugu i Baranit* i do Tahira Zemaja, istog dana.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li ste išli u selo Barane/Baran, osim što ste išli u *Lugu i Baranit*?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Otišao sam tamo, no nisam uspeo da se susretnem ni sa kim od onih ljudi koji su zaustavili moju sestru. Ja sam video neke vojnike tamo, ušao tamo, no nisam našao Meta niti Vesela, ni Avnija niti Ivera, iako sam njega, samo po liku, poznavao. Video sam tamo neke ljude koje nisam znao. Tražio sam Cufe Krasniqija, i jedan je vojnik rekao da ne zna gde je. Otišao sam do Tahira Zemaja, ispričao mu priču i on je rekao da će preduzeti neke mere i verovatno je sproveo nekakvu svoju istragu.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: I to se sve dešavalo narednog dana, je li tako? Da li sam dobro shvatio da ste vi 13. videli Tahira Zemaja?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Pomenuli ste Cufe Krasniqija. Recite nam, da li ste ga videli?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, mislim da sam ga video narednog dana, 14. Tada sam ga sreo. Prvo sam ujutro otišao, pa ga nisam našao, pa sam ponovo otišao tamo, oko 2, 3 posle podne. On je bio unutra, jedan vojnik je otišao da ga pozove, izašao je i onda me je zamolio...

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Samo trenutak. Ja ću vam postaviti nekoliko pitanja o njemu, nešto kasnije, ali bih za sada hteo da se držimo hronološkog reda događaja. Dakle, još uvek govorimo o 13. Dakle, rekli ste nam da ste otišli do Barana/Baran?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Razgovarali ste sa Tahinom Zemajem?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: On je rekao da će preduzeti neke mere. Da li znate o kakvim se merama radilo i da li su bile preduzete?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Tahir Zemaj je pozvao Meta, Ibera i Cufe i Avnija Krasniqija, sve njih i još nekolicinu, za koje ne znam kako su se zvali i postavio im je nekakva pitanja. Ali, Idriz Gashi je otišao, on nije došao kod Tahira Zemaja da odgovori na ta pitanja.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Poznajete li izvesnog Hysena Gashija, ili Hysana Gashija?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Radi se o Hysenu Gashiju.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. A znate li Fadila Nimanija?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Poznajem i njega. Dobar čovek, dobar strateg, poreklom iz jedne dobre porodice.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Jeste li i jednog od njih dvojice videli dok ste tražili svoju sestru?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Jesam.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A kako?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, Tahir Zemaj me je odveo njima kada sam otišao da ga vidim po drugi put. Dakle, on me je njima predstavio i onda su mi oni postavili neka pitanja u vezi sa time šta se desilo sa mojom sestrom. No, oni nisu bili tamo u Tahirovom kampu. Oni su bili u jednoj klinici kod puta, blizu one škole gde je bila ta kasarna. Dakle, ja sam otišao u njihovu kancelariju, oni su napravili neke zabeleške, govorili smo o mojoj sestri i nekih 4 ili 5 dana sam ja tamo odlazio ne bih li nešto saznao o sudbini svoje sestre.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Dakle, Tahir Zemaj vas je njima predstavio, ako sam dobro razumeo odgovor?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: I tek nakon što je on vas njima predstavio, oni su počeli da postavljaju pitanja?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, da, pitanja su počeli da postavljaju. Pitanja tipa, gde je vaša sestra nameravala da ide, šta je htela da kupi, kako sam, kako se osećam. Molili su me da se ne zatrcavam, da se strpim, da će se sve razjasniti, da će Fadil sve da raščisti. Dakle, ja sam svakog dana išao tamo, nekada u 2 posle podne, nekad u 8 ujutro, pa bih ostajao do podne. Znači, nekad sam dolazio pre podne, nekad posle podne. Ja sam se zahvalio na svemu što su učinili za mene. Četvrtog ili petog dana, dok sam čekao na njih, stigli su i onda je Fadil Nimani rekao, moje saučešće, sestra vam je mrtva. Onesvestio sam se, dali su mi vode, popio sam malo vode i onda sam otišao.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Hvala vam.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li su vam išta rekli o tome kako je ona nastradala?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne. Samo su rekli da su saznali da je mrtva i da će taj slučaj dalje ispitati i pokušati da nađu njeno telo. Ja sam se pozdravio sa njima i otišao. I zahvalio sam im se na svemu što su učinili, ali sam ih molio da učine što mogu kako bi mi njeno telo bilo vraćeno i onda su mi oni rekli da će nastaviti istragu i tako smo se i rastali.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Vratimo se sada na 13, dan nakon što ste saznali za nestanak svoje sestre. Vi ste izjavili da ste tog dana sreli Tahira Zemaja i da su se desile razne stvari tog dana. Takođe ste izjavili da Cufe Krasniqija niste sreli tog istog dana, već dan nakon toga, što će reći 14. Je li tako?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Znate, da li je 13, da li je 14. ja zaista nisam siguran, ali je to bilo ili 13. ili 14.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. U redu, nema problema. Ja ne želim na tome da insistiram, ali nam recite bar ovo. Da li vam se čini da ste Cufe Krasniqija sreli onog istog dana kada ste sreli i Tahira Zemaja ili ste ga sreli dan kasnije?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Znao sam, moglo je biti istog dana ili dan nakon toga, ne sećam se tačno. To je bilo davno. No, kako sam vam već rekao, ja sam išao da ga tražim, otišao sam na kapiju kasarne, tražio sam ga i jedan vojnik je otišao po njega.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Samo trenutak. Gde ste vi videli gospodina Cufe Krasniqija?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: A, Cufe sam video u Baranu/Baran, tamo gde se nalazila kasarna, vojna kasarna.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Jeste li tražili da izađe?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Zašto? Zašto ste baš njega tražili?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Hteo sam da ga pitam šta je bilo sa mojom sestrom, šta se sa njom desilo, gde se nalazi?

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Hvala. I, jeste li uspeli da ga vidite i da ga sve to pitate?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Radilo se o vrlo mirnom razgovoru, rukovali smo se, pitao me je ko sam. Rekao sam mu da sam ja Shaban Balaj iz Streoca/Strelci i da sam došao da pitam šta je sa mojom sestrom, šta se sa njom desilo, zato što sam čuo da ju je on saslušavao. Tu je bila jedna omanja kafana, pa mi je predložio da odemo tamo na piće. Kada sam ja to odbio, rekao mi je, hajmo onda u kasarnu. Ja sam i to odbio. Bio sam neobrijan, nosio sam Kalašnjikov u ruci, naravno, ne sa namerom da njemu pretim. Ušli smo u moja kola, u crvenu *Ladu* i onda mi je on ispričao šta se desilo. Rekao mi je da je bio u kancelariji Nazifa Ramabaje, da su došli Avni i Iber Krasniqi i da su mu rekli da su zarobili osobu koja saraduje sa Srbima i od njega su tražili da je sasluša. On je otišao da je vidi, pozdravio se sa njom, tamo je bilo njih troje, Avni, Iber i Galani. Avni i Iber su izašli iz te prostorije, iz te kancelarije, onda je on upitao odakle je, ona je odgovorila i onda je on rekao da je čuo ime nekog Dragana Ćorovića. Ali, to je kleveta.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ja vas molim gospodine da nam samo kažete, od reči do reči, šta je on vama rekao. Nemojte da razmišljate o tome da li je to istina ili nije, ili, bilo šta drugo. Samo nam lepo ispričajte šta se tačno desilo.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Dobro. Zapravo, ništa o tome nije rekao, dok smo bili u kolima. On je samo rekao da sa njom nije bilo ništa i da ju je pustio. Čak u Peći/Pejë, na suđenju, on to nije spominjao, međutim, čak i da je ona imala nekakvu adresu u svojoj beležnici, znate, ona je imala turističku agenciju i normalno je da su Srbi koji su živeli u Peći/Pejë dolazili u njenu putničku agenciju, zato što su i oni putovali, naravno, kao što smo i mi putovali. On je rekao da je Galani ostao u kancelariji sve vreme dok je on saslušavao Saniju, a da su Avni i Iber izašli. On je otvorio sestrinu tašnu i u njoj našao 2. 800 nemačkih maraka, a Galani je tu bio sve

vreme u kancelariji. No, ja ne znam zašto bi se taj čovek uopšte nalazio u kancelariji dok on radi ovako nešto, dok saslušava. No, bilo kako bilo, nakon toga on je izašao iz kola, ja sam produžio.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Vi ste izjavili da je Cufe Krasniqi rekao da je, citiram: „Ja sam našao ime jedne osobe, ali nisam siguran da li je to istina. “ Recite nam, da li je on to vama rekao, to što ste vi malopre spomenuli?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A to ime, Dragan Ćorović, je li on to ime spomenuo pred vama dok ste sedeli u kolima?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, ne, dok smo bili u kolima on to ime nije spomenuo. Ja sam to ime čuo ovde. On to ime nije spominjao ni kada je davao izjavu na suđenju u Peći/Pejë.

TUŽILAC DI FAZIO: Samo trenutak časni Sude.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Nešto ranije ste izjavili da ste otišli u Glođane/Gllogjan, u pokušaju da dođete do sela i da iznesete svoju situaciju Ramushu Haradinaju. Koliko vi znate, da li je Ramush Haradinaj bilo šta učinio u vezi sa vašom situacijom?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne sećam se datuma. Ja jesam bio vrlo uznemiren. Nekih 3, 4, 5 dana kasnije, nisam siguran koliko je vremena proteklo, ja sam ponovo otišao u Glođane/Gllogjan sa Hazirom, kolima. Sa nama je bio i Tafi, iako nije imao nikakve veze sa ovim što smo mi hteli da obavimo. On je jednostavno bio sa nama i on o svemu tome ništa nije znao. Ušli smo u Glođane/Gllogjan, tamo smo sreli jednog starca, pozdravili ga i pitali ga da li tu ima neki zatvor. Onda se nasmejao i rekao, „ne ovde nema nikakvog zatvora“. Ja sam rekao, „ali ovde je jedna čovek izdajica naroda meni nešto loše napravio“. Onda se on nasmejao pa je ponudio cigaretu. Tafa je i dalje bio u kolima i nije znao uopšte šta se dešava između mene i tog starca, o čemu smo mi pričali. Pozdravili smo se i onda sam ušao ponovo u auto i nastavio put za Streoce/Strellci. Nakon dva ili tri dana, a sve to vreme sam proveo tražeći svoju sestru, došao je Gani Gjukaj ali ja nisam bio kući i moja žena mi je rekla da su Ramush i Gani Gjukaj dolazili kod mene kući da izjave saučešće za moju sestru i to je trebalo da znači da oni sa time nemaju nikakve veze. No, ja sam i pre toga znao da Ramush nije bio umešan u to, da nije imao nikakve veze sa tim i to sam rekao u svim izjavama koje sam dao. A ja sam se zakleo da ću govoriti istinu, a ne da ću govoriti stvari protiv nevinih ljudi. To mi je rekla moja žena. Ja sam im se, iako nisu bili tu, zahvalio na tome. Bilo mi je drago da je komandant došao kod mene kući da izjavi saučešće. Ja sam to već rekao i ponavljam sada, ovde, od 2001. godine, od kada sam počeo da dajem izjave u Prizrenu/ Prizren, pa sve do dana današnjeg, da Ramush Haradinaj nema nikakve veze sa smrću moje sestre.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. To ste nam vrlo jasno objasnili. Puno vam hvala. Pređimo sada na jednu drugu temu. U okviru onoga što ste učinili raspitujući se za sudbinu svoje sestre, da li ste ikada sa još nekim ljudima otišli kod Meta Krasniqija?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Otišao sam, ali ne znam tačno kada je to bilo. No, svakako, to je bilo jednog od tih dana i to sa 20 osoba. Jednom sam otišao, dakle, kod Meta

Krasniqija. Svi smo se smestili u 4 automobila i to sa par starijih ljudi koji su dobro poznavali situaciju. Naš glavni je bio Shaqir Gjonbalaj, moj komšija. On je bio predstavnik te naše grupe, Avni se sakrivao i njegov brat je izašao i dočeka nas. Situacija je bila vrlo napeta, ponudio je kafu četvorici ili petorici nas, a bilo nas je oko 20 u toj grupi. Onda je Shaqir Balaj tražio Dina Krasniqija. Din je izašao, popričali smo, bilo mi je vrlo neprijatno i teško zbog toga što se desilo. On je čuo da je moja sestra ubijena. Mi smo bili dalja rodbina sa Krasniqijima.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Samo trenutak. Dajte da pojasnimo. Kao prvo, recite nam zbog čega je jedna tako velika grupa ljudi tamo išla, šta ste hteli time postići?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, to je zakon Leke Dukagjinija, Ako se tako nešto desi onda grupa ljudi odlazi i razgovara o stvarima pre nego što pređe na osvetu. Mi onda, u takvim situacijama, odemo u velikim grupama, sednemo u prostoriju koja se zove oda i tamo razgovaramo jedni sa drugima.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. I, pretpostavljam da je nestanak vaše sestre bio, zapravo, povod za to?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, naravno. Tamo smo otišli da bi nam neko, napokon, rekao šta se sa njom desilo. On je bio jedna od osoba koja je nju zaustavila i koja je trebalo da zna gde je odvedena i šta joj se desilo.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A je li Din Krasniqi u rodu sa Metom Krasniqijem?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, oni su rođaci.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. Recite nam, onda sada, šta se tačno dešavalo?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Dakle, mi smo, kao što sam već rekao otišli, bili smo dosta brojni, Avni se sakrivao, Met nije bio tamo, Ibera nismo videli i onda je ovaj naš starac, koji nas je predvodio, Shaqir Balaj, rekao Dinu, reci Metu da u roku od 24 sata hoćemo da nam kćerka bude vraćena živa ili mrtva, da hoćemo da nam bude dovedena u Streoce/Strellci. I tako se ova poseta završila. Otišli smo, a izlazeći smo slučajno naleteli na Meta i onda smo sa njime počeli da se prepiremo i Zeqir Balaj je Metu Krasniqiju rekao, razgovaraj sa Dinom Krasniqijem, on će vam reći zbog čega smo ovde.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: U redu. A, je li vam Met Krasniqi tada išta rekao o ovim događajima?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, ja nisam ni razgovarao sa njim tom prilikom. Ali, tri ili četiri dana kasnije, Met Krasniqi je uzeo *Golf*, crveni *Golf*, koji je tada koristio i odveo Hodžu iz sela Vranovac/Vranoc ... a Ramadan, moj rođak je, takođe, Ramadan Gashi, zatim Zeqir Gjoci, zatim još neki prijatelji i Shaqir Balaj i još neki drugi rođaci, znači grupa od nekih 50, 60 osoba se tu okupila i onda je Met Krasniqi počeo da govori o tome šta se desilo sa mojom sestrom. Na početku je rekao, došao sam sa svim ovim ljudima pod zakletvom kažem šta se sa njom desilo. Ja sam pogrešio što sam je zaustavio, ali nemam nikakve veze sa njenom smrću. Došao sam ovde da se zakunem pred vama da ja nju nisam ubio, da ja taj čin nisam počinio. Moj brat Avni je umešan u to kao i komandir Galani. Zatim je Shaqir Gjonbalaj njemu rekao, Met ako nam doneseš njeno telo mi ćemo nakon rata videti šta se sa njom desilo, ali ako telo ne budeš doneo, na osnovu Dukađinovog zakona, onda nam duguješ dva života. Met je rekao da je telo

odnešeno iz Doline Sufit/Lugu i Isufit gde je bila sahranjena, a onda ga je starac pitao, a gde je odneto telo i ko ga je odneo, a onda je on rekao, Galan je uz pretnju sile njima naredio da sklone telo odatle, a to je video izvesni Zymer Hasanaj koji je video šta se dešavalo. Dakle, oni su bili prisiljeni da uklone njeno telo, a onda ga je Shaqir Gjonbalaj pitao, a ko je odneo njeno telo, a Met je rekao, pa moj brat i Iber Krasniqi, ali su to morali da učine, bili su prisiljeni i oni su gaodneli. A onda je Togeru uklonio telo iz Doline Sufit/Lugu i Isufit, ali ne znamo gde je telo odneto.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A ko je taj Togeru?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, ne znam, ne znam, niti mi je zanimalo da saznam ko je taj. Tek sam kasnije, posle godinu, dve, saznao ko je taj čovek.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Šta ste vi posle par godina saznali o tom Togeriju?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, samo ono što sam čuo posle godinu dana.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: A šta ste, posle godinu dana, čuli o Togeriju?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Čuo sam 2002. godine kada su me pitali, neki ljudi su mi pokazali neke informacije o njemu i rekli su mi, „on je ubio vašu sestru“, a ja sam odgovorio, „ne, Togeru nije ubio moju sestru“. I to je bilo sve. A, onda kada sam čuo ime Idriz Balaj. Međutim, ja sam prvi put to čuo na Sudu i ja sam to pomenuo u svojoj izjavi, on nije ubio moju sestru i nema nikakve veze sa ubistvom moje sestre. Met Krasniqi je to učinio svojim metodama, on je izdao, on je rekao da je odneo leš svojim džipom, ona je nestala. Ja mu nisam verovao i ne verujem mu ni dan danas.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Met Krasniqi je rekao, saslušajte me pažljivo, da je on odveo leš svojim džipom. Ko je odveo telo, čijim džipom? Možete li to da precizirate?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, imali su veliki broj džipova i to je bio Togerijev džip, ali je on rekao da ih je Gashi primorao da to učine, u stvari izvinite, to je bio Galani, jer ja u to vreme nisam znao koje mu je bilo pravo, da mu je pravo ime Idriz Gashi. On je Avniju Iberu naredio da odatle odnesu telo. Ja verujem da bi Galani to uradio, ali ne da bi Togeru takvo nešto uradio. Međutim, ovi ljudi su još uvek živi, bilo je oko 40-tak ljudi u toj prostoriji kada je Met Krasniqi rekao ove reči i, kao što sam rekao, tu su bili neki drugi ljudi koje je on doveo sa sobom, tu je bio čitav niz ljudi, oni su i dalje još uvek živi. Međutim, ja njemu ne verujem. Ja sam verovao ono što je rekao u vezi sa Idrizom Gashijem, ali ne i ostalo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO: Ostalo mi je još samo jedan mali deo, ukoliko bih to mogao da završim pre pauze.

SUDIJA ORIE: Da, onda ćemo tako uraditi. Dozvolićemo vam da završite glavno ispitivanje. To bi, dakle, bilo poslednja tema koju biste želeli da obradite.

TUŽILAC DI FAZIO: Pa, još jedna, ostala je još jedna kraća tema.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC DI FAZIO: U stvari, ukoliko Sud nema ništa protiv, ja bih više voleo da sada napravimo pauzu, jer bih želeo da pregledam ovaj poslednji deo transkripta.

SUDIJA ORIE: Onda ću zamoliti gospodu poslužitelja da isprati svedoka iz sudnice. Gospodine Balaj idemo na pauzu do 4 i 15. Molim vas da sledite gospodu poslužitelja.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Želeo bih da se obratim Odbrani. Zahtev za dopuštenje da se izmeni Optužnica je predat. Ukoliko sam dobro shvatio, to ima veze sa novim rezultatima istraživanja DNK. Da li bi Odbrana mogla da naznači koliko će vremena biti potrebno da odgovori na ovaj zahtev.

ADVOKAT EMMERSON: Da li bi bilo razumno tražiti rok od nedelju dana?

SUDIJA ORIE: Ukoliko biste mogli to da obavite nešto brže, približavamo se kraju izvođenja dokaza Tužilaštva. Mislim da je ovde, uglavnom, reč o jednom tehničkom pitanju. Naravno, ne želim da kažem da tehnička pitanja ne iziskuju ulaganje velike pažnje, tu i tamo.

ADVOKAT EMMERSON: Tako je.

SUDIJA ORIE: A, naravno, ništa se ne zna u vezi sa time kakva će biti situacija u pogledu dokaza, kada se izmeni Optužnica. Jednostavno, u ovom trenutku bih želeo da znam kakve su namere Odbrane.

ADVOKAT EMMERSON: Da. Meni će biti zadovoljstvo da se prilagodim onom rasporedu koji predloži Pretresno veće.

SUDIJA ORIE: U redu. Ja bih predložio tri dana. Da li je to prihvatljivo? Takođe, gledam i u vas, ostale predstavnike Odbrane, gospodina Guy-Smitha i gospodina Harveya.

ADVOKAT GUY-SMITH: Četiri dana.

SUDIJA ORIE: Četiri dana, to znači da bismo vaš odgovor dobili kada budemo završavali sa svedokom u četvrtak. Da li to i vama odgovara gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Da, mogu da ispoštujem taj raspored.

SUDIJA ORIE: Onda Pretresno veće očekuje stanovište Odbrane, najkasnije u četvrtak.

ADVOKAT EMMERSON: Ukoliko budemo u položaju da odgovor pružimo i ranije, to ćemo i učiniti.

SUDIJA ORIE: Idemo na pauzu do 16.15 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Može li Odbrana da iznese neku procenu koliko će trajati unakrsno ispitivanje?

ADVOKAT EMMERSON: Ja ne očekujem da ću unakrsno ispitivati svedoka.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, možda oko pola sata.

ADVOKAT HARVEY: Ni ja neću ispitivati svedoka.

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala. Gospodine Di Fazio, možete da nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala časni Sude.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Samo još nekoliko tema koje bih želeo da obradimo zajedno. Povuci ću pitanje. Da li vam je poznato mesto koje se zove Dolina Sufit/Lugu i Isufit? To je mesto u blizini Vranovca/Vranoc?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: To je u blizini Donjeg Vranovca /Vranoc i Ultë. Jer, postoje dva Vranovca/Vranoc, Donji/ i Ultë i Gornji/ i Epërm.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li ste ikada išli tamo, dok ste tragali sa svojom sestrom?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Kako ste tamo otišli?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Prema obaveštenjima koje su mi dali ljudi koje sam ja poznavao, a kojima je ovo mesto bilo poznato.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Zašto ste tamo otišli? Šta ste se nadali da ćete postići ukoliko tamo odete?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, mislio sam da, kada mi je izraženo saučešće, ja sam pomislio da je njeno telo sigurno bilo sakriveno negde u šumi ili planini. To sam pomislio kada mi je Fadil Nimani izjavio saučešće. Imao sam prijatelje koji su pratili situaciju i rukovodeći se njihovim rečima, ja sam otišao na mesto gde je ona sahranjena i takođe sam tamo našao tragove njene krvi. To je bilo u blizini jednog izvora, u blizini je tekao jedan potok oko 7 do 10 metara dalje, a to je bilo u jednoj udolini. Tamo je bila sahranjena, između 40 i 50 santimetara ispod površine zemlje. To mesto je bilo prekriveno, ali sam ustanovio da je zemlja bila nedavno iskopana. Ostao sam tamo, moji prijatelji iz OVK, rođaci, moja braća, svi su pokušavali da me zaštite, svi su bili oko mene. Ja sam sa njima stupio u kontakt. ... Pitali su me da li sam je pronašao, ja sam odgovorio da jesam, neki od njih su došli, neki od njih su plakali i onda smo produžili.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li ste se ikada vratili na to mesto, tokom suđenja Idrizu Gashiju?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Jesam, pošto su mi neki ljudi postavljali pitanja. U pitanju su Robert Dean i Irving Morris. Oni su me pitali u vezi sa tim i ja sam tada otišao i ponovo posetio mesto, zajedno sa njima, pre nego što sam tamo otišao sa snagama UNMIK-a. Lice koje je bilo optuženo da je počinilo ovaj zločin je jedna zla osoba koja je ubila ovu ženu, samo radi novca, kako bi oduzela novac. I on je pokušao da okleveta našu porodicu, ali to nije mogao da uradi. Niko ne može da okleveta našu porodicu, jer mi smo porodica koja vodi poreklo iz porodice Gervalla. Njih svi znaju na Kosovu. Moj otac je iz porodice Sejfičaj, iz Glođana/Gllogjan, mi imamo tri mučenika u svojoj porodici, a tu je takođe i porodica Dervishaj. Među njima su tri mučenika koji su položili život za slobodu Kosova. Jedan od njih je bio vojnik Ramusha Haradinaja. Njegov nadimak je bio Kuqi, tako da ne mogu da blate naše ime.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala vam. Dovoljno ste nam objasnili svoje stanovište. Ja bih vam postavio samo još nekoliko pitanja u vezi sa vašom sestrom, da bismo završili ovo ispitivanje. Ona je, ako se ne varam, rukovodila putnom agencijom u Peći/Pejë i danas ste, nešto ranije, rekli da je to činila negde, barem do 1997. godine. Možete li da nam kažete, možete li da se setite kada je prestala da vodi ovu putnu agenciju?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, 1996, 97. godine, nisam siguran. Srpske snage su počele da pljačkaju sve, uključujući i agencije. Ja sam imao novca, imao sam dovoljno novca da je izdržavam, jer su moja braća radila u Nemačkoj i donosili su novac kući, za nas. I kada god sam ja imao novca, imala ga je i ona. U to vreme smo plaćali 10 maraka za litar benzina.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala vam. Pošto je prestala da radi u putničkoj agenciji ili, u stvari, nije mogla da nastavi sa svojim poslom, da li ste je vi izdržavali?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, naravno. Izdržavao sam je. Izdržavao bih je dok ne umrem.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala. A, da li je ona živela u vašoj kući, pod vašom zaštitom?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Naravno. Živela je u mojoj kući, imala je svoju sobu, jako je volela svoju decu, ona je bila moja mlađa sestra. Jako sam je voleo.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Da li se ona brinula za vašu decu tokom nedelja i meseci uoči njenog nestanka?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Jeste, sve vreme. Ja sam radio po ceo dan, a ona je vodila brigu o mojoj deci. Kupovala im je odeću. Naravno, novac je bio moj, ali ona je vodila računa o deci, o domaćinstvu, bili smo brat i sestra. Nismo ništa skrivali jednog od drugog. Moj novac je bio i njen novac i obrnuto. Bili smo jedna porodica, jedno, jedan dom i pokušavaću da otkrijem šta se sa njom dogodilo sve dok ne umrem.

SUDIJA ORIE: Gospodine Balaj, ja sam vas ranije zamolio da gledate gospodina Di Fazia ili Pretresno veće, da ne pokušavate da uspostavite kontakt očima sa nekim drugim licima u sudnici. Ne znam, da li se sećate da sam vas to zamolio, ali izgleda da vam to dosta teško pada. Možete da nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala, časni Sude.

SVEDOK BALAJ: Izvinjavam se, časni Sude. Žao mi je. Sada sam smireniji, ali tokom devet godina u meni je besneo gnev. Posle 3. jula, kada sam sahranio svoju sestru, to je za nas bilo kao neko venčanje. Jer, ja sam nju doveo kući, doveo sam je mami i tati. Tako da sam danas daleko smireniji nego što sam to bio svojevremeno. Ja u to vreme ne bih bio u stanju da vam dam izjavu ili da svedočim. Sada jesam u stanju to da uradim i ne želim da bilo ko, ko je nevin, da bude umešan u ovo, jer ne želim da klevećem bilo čiju, tuđu porodicu. Mi smo jedna iskrena porodica, časna porodica i ja nikome neću dozvoliti da nas kleveće.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala vam za to. Hvala vam što ste nam to objasnili. Želeo bih da se vratimo na vašu sestru, na onaj vremenski period pre nego što je nestala. Kažete da je živela kod kuće pod vašom zaštitom. Kažete da je vodila računa o vašoj deci, da bi im sa vremena na vreme kupovala poklone. Da li je to radila tokom nedelja i meseci uoči svog nestanka?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, tako je. Obavljala je poslove po kući i pomagala je mojoj ženi da obavlja kućne poslove, da sprema hranu. U to vreme je veći broj ljudi živio u mojoj kući, a ona je, takođe, o njima vodila računa. Bilo je veoma teško pronaći hranu i druge potrepštine u to vreme. Ona je išla u Mališevo/Malishevě, donosila hranu, ne samo za nas, već i za susele i za druge seljane, za čitavo selo. I čitavo selo joj je za to bilo zahvalno. Ona je jako volela moju decu.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala vam. A, da li je ona bila zaokupljena ovim domaćim poslovima, sve dok nije nestala?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, obavljala je sve ove poslove dok nije nestala. Želela je da ima mobilni telefon, kako bi bila u stanju da zaradi novac. Bilo je mnogo ljudi u selu i na drugim mestima koji su želeli da razgovaraju sa ljudima u inostranstvu. I tako je sve ovo počelo. Ona je od mene tražila novac, ja sam joj dao taj novac i onda je sve krenulo naopako, jer je ona bila opljačkana i 9 godina njeno telo nije bilo pronađeno.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala vam. Časni Sude, ja nemam više pitanja za ovog svedoka. Međutim, svedok oseća veliku želju da pokaže Pretresnom veću četiri fotografije svoje sestre, odnosno reč je o sahrani njegove sestre. Ja se pitam da li bi Pretresno veće moglo da pogleda ove fotografije. Na njima jeste prikazana sahrana njegove sestre. To ne bi trebalo dugo da potraje.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Da li Odbrana ulaže prigovor. Mi, koliko shvatamo, ovaj zahtev nije takve prirode da predstavlja dokazni materijal, već je pre reč o nečem drugom. Gospodine Balaj, ja shvatam da vi želite da nam prikazete nekoliko fotografija i možda bi bilo najbolje da se one stave na grafoskop, tako da mi možemo da ih vidimo. Pretresno veće će vam dozvoliti da nam pokažete fotografije sahrane svoje sestre. Pretpostavljam da nema potrebe da se dodeli broj ovim fotografijama. One će biti na video snimku samog suđenja. Da li tehničari mogli da nam

priskoče u pomoć da se pripremi grafoskop. A, evo uspeli smo. Budite ljubazni pa nam ukratko objasnite šta vidimo pred sobom, fotografiju po fotografiju.

SVEDOK BALAJ: Ovo je moj sin. On je imao osam godina, odnosno izvinjavam se, imao je pet godina. On u rukama drži fotografiju svoje tetke i plače. Pored njega je moja kćer. Ona čita prikaz njenog života. Ovo su ostali seljani. Ovde vidimo seljanina koji je pročitao peticiju. Tu peticiju su potpisali seljani Streoca/Strelc i tu, takođe, vidimo goste iz dijaspore, prijatelje iz čitave zemlje, iz raznih zemalja, iz Amerike, iz Holandije, gde sam ja radio tokom nekoliko godina. Ovo se odigralo 3. jula 2007. godine, a možete, takođe, da vidite i drugu decu.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospođo poslužitelj, molim da stavite sledeću fotografiju na grafoskop.

SVEDOK BALAJ: Ovde vidimo moje prijatelje, moje rođake i oni se svi mole za moju sestru, na njenoj sahrani.

SUDIJA ORIE: Treća fotografija?

SVEDOK BALAJ: Na fotografiji možete da vidite stotine ljudi koji su prisustvovali sahrani. Zli ljudi su pokušali da oklevetaju moju porodicu, ali u tome nisu uspeli. Nisu uspeli to da postignu.

SUDIJA ORIE: Najzad četvrta fotografija.

SVEDOK BALAJ: Ovo je mesto gde počiva moja najdraža sestra. Ona počiva između mog oca i majke. Tu se nalazi njen grob. Hvala vam što se prihvatili da vidite ove fotografije, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da. Mi shvatamo da je ovo za vas jedan veoma dirljiv trenutak. Ukoliko ste primetili, ni jedna strana nije imala nikakav prigovor i Pretresno veće vam je sa zadovoljstvom pružilo ovu mogućnost. Međutim, istovremeno, sada bih vas zamolio da se ponovo usredsredite na pitanja koja će vam postaviti branilac. Gospodine Emmerson imate reč.

ADVOKAT EMMERSON: Ja sam se već razjasnio da ne želim da postavljam bilo kakva pitanja i to je i dalje moj stav. Međutim, ima nešto u vezi sa transkriptom. Biću veoma kratak i želeo bih da to uđe u zapisnik.

SUDIJA ORIE: Da li da svedok da skinje slušalice?

ADVOKAT EMMERSON: Kako vi želite.

SUDIJA ORIE: Svedoče, molimo bih vas da skinete slušalice. Gospodine Emmerson, imate reč.

ADVOKAT EMMERSON: Jednostavno je reč o ovome. Pretresno veće je postavilo pitanje u vezi sa tim da svedok pokušava da uspostavi kontakt očima. Mislim da je u pitanju stranica 26, 4 red i ja bih samo želeo, radi zapisnika da istaknem da je sa mesta na kojem sam ja sedeo delovalo zapravo kao da svedok gleda po sudnici. Jer, zapravo, njemu je gospodin Di Fazio, na stranici

25, u drugom redu, postavio pitanje u vezi sa tim zašto je otišao u Glođane/ Gllogjan, a onda je na stranici 27, od redova 7 i 13, odgovorio na pitanje u kojem se pominje Ramush.

SUDIJA ORIE: Znači, u tom trenutku je gospodin Di Fazio pitao...

ADVOKAT EMMERSON: Da, njegovo pitanje je tačno glasilo, da li je to Ramush Haradinaj. Na to je svedok odgovorio, pogledavši u sudnici, „gde to mislite? “.

SUDIJA ORIE: Da, ja sam svestan toga i takođe mi je jasno da je gospodin Haradinaj napravio određeni gest.

ADVOKAT EMMERSON: Ja mislim da je on, u stvari, sam sebe identifikovao kao lice o kojem je reč.

SUDIJA ORIE: Da, shvatam kontekst. Sada je to sasvim jasno. Međutim, i vama mora biti jasno zašto smo morali to pitanje da postavimo.

ADVOKAT EMMERSON: Kako da ne, shvatam.

SUDIJA ORIE: Molimo bih da svedok ponovo stavi slušalice. Gospodine Balaj, sada će vam gospodin Guy-Smith postavljati pitanja. On je branilac gospodina Balaja. Možete da produžite. Gospodine Guy-Smith imate reč. Gospodin Guy-Smith se nalazi tamo.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dobar dan, gospodine.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Dobar dan i vama.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Želeo bih da počnemo tako što bi ste mi pomogli da bolje shvatim neke stvari o kojima ste danas svedočili i želeo bih da počnem od trenutka kada ste prvi put saznali da je vaša sestra nestala. Vi ste ovu informaciju dobili od svojih rođaka, zar ne?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ovu informaciju sam dobio od dva rođaka, Hamdija i Hazira, koji su bili sa njom. I oni su mi to ispričali, a posle toga ja sam pokušao da utvrdim gde se nalazi moja sestra.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Razumem. Kada ste razgovarali sa svoja dva rođaka, Hazirom i Hamdijem?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ja sam sa njima razgovarao popodne, oko 3 ili 4 popodne, ne znam, nisam sasvim siguran. U to vreme nisam obraćao pažnju na to koliko je sati, naravno. Izgubio sam pojam o vremenu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Razumem. Ja vas nisam pitao u vezi sa vremenom. Ono što sam ja vas želeo da pitam, odnosi se konkretno na informacije koje su vam oni pružili.

Kada ste razgovarali sa svoja dva rođaka, vama je rečeno da su oni razgovarali sa Metom Krasniqijem, koji je njima rekao da je vaša sestra otišla u Streoce /Strellc, a to je bila laž, zar ne? Pod time mislim da je Met Krasniqi lagao.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, da. Met Krasniqi im je rekao da se ona zaputila u Streoce /Strellc. U stvari, njima, je to rekao Cufe Krasniqi. Oni se nisu sreli sa Metom, nego sa Cufom. Oni su otišli tamo da pitaju ko je nju ispitivao i onda su im rekli da je u pitanju Cufe i tako su saznali da je ona otišla u Streoce /Strellc. A sada već, u stvari, više nisam siguran. Neko im je rekao da je otišla u Streoce /Strellc. Ja sam ih sreo u Streocu /Strellc, u blizini svoje kuće, bio sam kod kuće nekih svojih rođaka. Oni su mi rekli da im je veoma žao zbog onog što se dogodilo i sve su mi rekli. Ja sam bio besan. Pitao sam zašto, zašto ste dozvolili da se to dogodi, zašto niste ostali tamo? Ali, sve je to bilo uzalud. Otvorio sam vrata svog automobila, rekao sam da uđu i onda sam, najpre, otišao do Ganija Gjukaja, a posle toga smo otišli u Barane/Baran.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ukoliko biste bili strpljivi sa mnom i saslušali pitanje koje vam ja postavljam, možda bi stvari išle malo brže i lakše.

SUDIJA ORIE: U redu. Pre nego što nastavimo, da li mogu da zamolim tehničare za pomoć. Ima nekih poteškoća sa mojim sistemom, često ne može da se skroluje. Nešto ranije sam uočio da i moje kolege imaju slične poteškoće, ali sada moj kolega više nema poteškoća. Međutim, kod mene još uvek ne može da se skroluje. Možete da nastavite, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pa, ja sam upravo testirao i pokušavao da pomeram tekst na ekranu, da vidim da li radi.

SUDIJA ORIE: Pa, ukoliko biste napravili pauzu, onda nastavili, onda bismo verovatno ponovo pokrenuli sistem. Međutim, naravno, sistem nikad nije savršen.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Cufe Krasniqi je rođak Meta Krasniqija. Je li to tačno?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Avni Krasniqi je brat Meta Krasniqija. Je li to tačno?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Iber Krasniqi?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: On im je rođak. Metov rođak, Cufov rođak i Avnijev rođak, ali je bliži Metu i Avniju, nego Cufu.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada ste prvi put čuli za svoju sestru bili ste veoma uznemireni i u svom ranijem svedočenju vi ste rekli, „bio sam jako uznemiren jer im nisam ništa dugovao“. Ja bih sada želeo da vam postavim nekoliko pitanja u vezi sa tim. Kada ste nam ovde rekli da im ništa niste dugovali, da li ste pod tim podrazumevali da niste imali nikakav finansijski dug, nikakav dug prema njima i zbog toga ste bili toliko uznemireni, jer nije postojao nenamiren dug između vaše i njihove porodice u to vreme?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ja njima nisam ništa dugovao, ni finansijski, ni i u bilo kom drugom pogledu. Ali, oni su bili jedna samozvana vojska kojom niko nije komandovao. Njihov cilj je bio da kleveću ljude i da ih pljačkaju.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada ste rekli da su oni bili samozvana vojska, kojom niko nije komandovao, čiji je cilj bio da kleveću i pljačkaju ljude, vi tu, zapravo, mislite na Meta Krasniqija, Avnija Krasniqija i Ibera Krasniqija. Je li to tačno?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, to je jasno, jer ih je Met zaustavio, Avni i Iber su otišli kod Cufa Krasniqija koji je nju saslušavao, a Idriz Gashi, po nadimku Galani je bio prisutan i zapravo je postojala komanda, komanda koja to zapravo nije bila, jer komandant, oficir koji nekoga ispituje, ne bi trebalo nikome da dozvoli da se nalazi u toj prostoriji i da sluša šta se događa. Njegovo ime je sada poznato, on se zove Idriz Gashi i sve vreme je bio prisutan u toj kancelariji i to je rečeno prilikom suđenja u Peći/Pejë. On je rekao sledeće, da su Avni i Iber stalno ulazili i izlazili, dok je Idriz Gashi sve vreme bio prisutan, tu na licu mesta i video je novac i zato je došlo do ubistva, zbog novca.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Pomenuli ste ime Galanija, koji se ustvari zove Idriz Gashi. Hteo bih da vam postavim jedno jednostavno pitanje. Zna li u kakvoj je vezi Idriz Gashi sa porodicom Tahiraj?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Nisam čuo za porodicu po prezimenu Tahiraj. Ja znam za Krasniqije. . . . Galani je bio u štabu, Galani, je bio tamo nakratko, ali su ga videli u štabu Meta Krasniqija, koji se nalazio u kući Meta Krasniqija.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Sada bih da pozabavimo onim prvim navratom kada su članovi vaše porodice pošli u kuću Meta Krasniqija kako bi se pokušalo rešiti to pitanje.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, otišli smo do Meta i Dina, zato što je to ista porodica. Oni su prvi rođaci. Met je bio onaj koji je prvi zaustavio moju sestru, a zatim su drugi uzeli stvari u svoje ruke. Mete je otišao kada su je drugi odveli. Ona nije imala veze sa time što se nakon toga događalo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Moje pitanje je sledeće. Kada ste vi otišli u Metevu kuću, sa članovima vaše porodice, kako sam ja shvatio, ispravite me ako grešim, prema zakonu Dukadžina, otišli ste tamo da rešite pitanje nestanka vaše sestre?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: To je tačno. Zato smo tamo otišli. Da rešimo pitanje moje sestre.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A kada ste otišli tamo, otišli ste tamo sa starijima iz sela, jer prema zakoniku, tako se rešavaju stvari. Je li tako? Dakle, doveli ste starije ljude kako bi se moglo odlučiti o tome šta je ispravan način da se time pozabavi.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Svi smo mislili na isti način. Moji stričevi, moji rođaci, svi smo se složili da bi jedna osoba trebalo da nas zastupa, jedna osoba koja bi razgovarala sa drugima, a ostali bi slušali. I, upravo je to ono što Dukadžinov zakonik, predviđa u takvim okolnostima.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tokom prvog sastanka kada se Avni skrivao, a Met nije bio prisutan, nije postignuto rešenje između vaše porodice i porodice Krasniqi vezano za vašu sestru, zar ne?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: To je tačno. Sastali smo se sa Dinom Krasniqijem koji je prvi rođak Meta i rekli smo mu o čemu smo se dogovorili, a to je da je jedan od naših starijih trebao preneti naše mišljenje, a to je da se sastanemo sa Krasniqijem. On je postavio rok od 24 sata, kako je predviđeno zakonikom, da oni pronađu mrtvo telo moje sestre, za koju smo već znali da je mrtva.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: I, kada vi kažete šta zakonik kaže, onda mislite na to, u stvari, da je Met Krasniqi imao odgovornost prema vašoj obavezi, a to je da je dovede natrag za 24 sata ili živu ili mrtvu, inače bi vašoj porodici dugovao. Dakle, je li to tačno?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Imao je obavezu da to učini. Znao je šta je učinio njegov brat i što je učinio Galani. Oni su bili vojni policajci i svi su radili sa Galanijem i braćom, bili su komandiri. Tako su se međusobno nazivali.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Idući put kada su se porodice sastale, mislim da ste rekli da je bilo nekih 50-tak ljudi, pomenuli ste jednog imama, mislim da je to bio iman Gashi. Je li tako?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, on je bio Mula Llukmani, imam Mula Lukmani. On je bio hodža iz Drenice/Dreničë.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da. I na fotografijama koje smo videli, rekli ste da je bio prisutan i na sahrani?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne. On je bio hodža iz Glođana/Gllogjan.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kada je imam došao sa Metom Krasniqijem, to je bio drugi pokušaj da se reši stvar prema Dukadinijevom zakoniku?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, to je tačno. Zato što se on nije usuđivao doći sam. Odabrao je imama, koji je poveo mog prvog rođaka Ramadana Gashija i još jednog rođaka Zeqir Gjoci iz Kodradića/ Kodradiqi i jednog prijatelja, koji je bio i naš prijatelj. Svi su oni bili zajedno. Kada dođete sa nekim, bez obzira na spor koji imate, mi smo obavezni da primimo te goste, bez obzira na sve.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Šta se dogodilo tokom drugog susreta? Da li se to može nazvati jednim suđenjem, u kojem ste pokušavali da se sastanete i rešite pitanje vaše sestre i da se utvrdi odgovornost, da se eventualno isplate bilo kakvi dugovi? To je bilo ono što se pokušali?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Mi smo već bili tamo, bilo smo u odi, zato što su izvan sela, na razmaku od 200 metara, bile dve policijske kontrolne tačke. Došao je Met Krasniqi i mi, mi iz porodice Balaj imamo 31 domaćinstvo, među kojima su i mladi i stari. No, naravno, mladi se nisu usudili da govore, zato što je samo jedna osoba trebalo da bude osoba koja je predstavljati celu porodicu Balaj. On je započeo razgovor sa Metom i pitao ga je „zašto si došao ovamo“. A Met je rekao, „ja sam došao ovamo da dobijem oprost od krivice i mene možete okriviti samo što sam je zaustavio, a nemam veze sa njenim nestankom“.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: A Met je isto tako rekao, tokom tog suđenja, da ne može garantovati ...

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: On je to rekao u prisustvu svih, u prisustvu imama, zatim Ramadana Gashia, Zeqir Gjocija i Xhavit Ukajs. Rekao je „lično vam se kunem svima da nisam učinio ništa vezano za njenu smrt. Ne mogu se zakleti za svog brata, jer on jest okaljan“. U stvari, to se tačno i pokazalo na suđenju. On je bio tamo, bio je tamo sve do zadnjeg trenutka njenog života i to se saznalo na suđenju.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Dakle, moje pitanje je sledeće. Tada je on rekao da se ne može zakleti što se tiče svog brata, Avnija Krasniqija, niti se išta može reći o krivici Idriza Gashija koga zovu Galani. On nije bio voljan da tvrdi za njih da nisu odgovorni.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, on je u stvari rekao da su oni odgovorni. I on se zakleo za samog sebe.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tokom tog suđenja ste nam rekli da je najstariji predstavnik vaše porodice rekao, ako ne donesete njeno mrtvo telo, dugujete nam dva tela. Je li to tačno?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Tačno, to je rekao, u ime svih nas, mladih i starih. Treba doneti telo, živo ili mrtvo. Met je rekao, ne mogu doneti njeno telo zato što je bilo uklonjeno sa prvobitnog mesta gde je pokopana. A naš predstavnik ga je pitao, gde je ona, on je odgovorio da ne zna. Rekao je da je Galani prisilio njegovog brata, Ibera Krasniqija, a pomenuo je jedno ime Toger, prisilio ih je da presele telo i rekao je da ne zna gde su se ga odneli.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Shvatam, no kada je on rekao to, znalo se da, ukoliko se njeno telo ne vrati, da vam oni duguju dva tela, to je prema zakoniku. Je li tako?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, tako je bilo rečeno i na tome je ostalo. On nije mogao da vrati telo. Pronađena je osoba koja je ubila, to je Idriz Gashi, pseudonim Galani, samozvani komandir, pod ničijom komandom. On je samog sebe nazivao komandrom *Lugu i Drinit* i on sluđi svoju kaznu u Peći/Pejë.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Da li dug od dva tela plaćen, prema zakonitu?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne, nije. No, kriminalac je izašao na videlo. Ranije ili kasnije dug će biti otplaćen ili naplaćen, bilo od strane njene braće ili nećaka i nećakinje, koji za njom plaću i sada i doći će vreme kada će dug biti plaćen.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Sada, dok sedite ovde, možete li nam reći, da li je Met Krasniqi živ ili mrtav?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Čuo sam da je mrtav.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Vi ste kontaktirali UNMIK 1998. godine i preneli im informacije koje imate?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Nisam se ni sa kim tamo sastao. 1998. godine? 1998. godine nije bilo UNMIK-a.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Hteo bih da vam pročitam nešto, da vidim da li ćete se priseliti vašeg sastanka sa nekim ljudima iz UNMIK-a? U regionalnom štabu u Peći/Pejë, 28. 9. 2002. godine, i moje izvinjenje, ja sam pogrešio što se tiče godine.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: To je tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tamo ste razgovarali o nestanku svoje sestre i uklanjanju njenog tela i rekli ste im sledeće.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: „Izjavljujem da je 12. 8. 1998. moja sestra, Sanije Balaj, iz sela Streoce /Strelc, krenula prema Peći/Pejë”.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: „Tog dana je zaustavljena od strane Mete, Kadri i Avni Krasniqia iz opštine Peć/Pejë, i Veselom Dizdarom iz Zlopeka/Zllopek, u prisustvu svedoka Hamzi Balaja i Hazira Balaja. “

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Tačno.

prevodioci: Molimo Pretresno veće da zamoli svedoka da sačeka celo pitanje pre nego što počne da odgovara.

SUDIJA ORIE: Gospodine Balaj, molim da pričekate da se završi pitanje, jer inače odgovarate samo na polovinu pitanja i onda je to teško za prevodioce, jer vas ima nekoliko koji govore u isto vreme. Dakle, sačekajte da gospodin Guy-Smith završi pitanje i onda odgovorite.

SVEDOK BALAJ: Hoću.

TUŽILAC DI FAZIO: Jedno pojašnjenje. O kojoj izjavi se ovde radi, tako da možemo to da pratimo?

ADVOKAT GUY-SMITH: To je izjava koju smo dobili od Tužilaštva, broj je R0629065.

TUŽILAC DI FAZIO: Možete li mi reći gde se taj deo nalazi i koji je to datum?

ADVOKAT GUY-SMITH: To sam učinio na početku. To je 28. 9. 2002.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala. Mislim da je to izjava koju je dao UNMIK-u, zar ne?

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tako je. Isto tako ste, 2002. godine, rekli: „ Cufe Krasniqi ju je oslobodio i krenula je do svojih nećaka u selu Kodradić/Kodradiqi. Avni Kadri Krasniqi, zajedno sa Idrizom Gashijem su je ponovo zaustavili, odveli su je u šumu, pored sela Vranovca/Vranoc, na brdo koje se zove *Lug e Shabanit* i tamo su je pogubili.

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Dolina Sufit/Lugu i Isufit, a ne *Shabanit*. Radilo se o Ibru i Avniju, koji su je odveli na neki prijateljski način, bar je tako rekao Cufe. Ja ne znam, jer nisam bio tamo.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Moje pitanje je sledeće. Zatim nastavljate i kažete: „U skladu sa onim što smo mi saznali ostala je tamo sahranjena dva dana. Nakon toga su je Hysen Ukaj i Ahmet Ukaj iz sela *Vranovce Vogel*, pod pritiskom Idriza Gashija i Avnija Krasniqija ponovo iskopali, a do danas ne znamo gde su je pokopali i gde se nalaze njene kosti. “ Je li to tačno?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: To sam pomenuo i tako je i bilo. Bila su dva svedoka, Ahmet i Hysen Ukaj. To je pomenuto na suđenju 7. 5. u Peći/Pejë. Ahmet Ukaj je zajedno sa Durim Hasanijem, dečak koji je slučajno video dva vojnika, no nije pominjao imena, video ih je kako idu u Dolinu Sufit/Lugu i Isufit u crvenom *Golfu* II.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Imali ste još jedan sastanak sa UNMIK-om, a to je bilo 2. 10. 2002. godine?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Tog puta rekli ste im sledeće: „Prema istrazi koju sam ja sproveo te su osobe ubile moju sestru“, a osobe na koje mislite su Met, Avni i Idriz Gashi. Zatim nastavljate: „Negde oko 15. 8. oni su je pokopali, zatim su ponovo otvorili grob. Idriz Gashi, Avni Krasniqi su, uz pomoć još dve pomenute osobe, a to su Hysen Ukaj i Ahmet Ukaj iz sela Vranovci/Vranoc odneli telo u nepoznatom pravcu. “ Je li to tačno?

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, po drugi put postavljate pitanje na sličan način.

ADVOKAT GUY-SMITH: Izvinite, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Citirate nešto svedoku i onda ga pitate je li to tačno. Da li je topitanje, da li je to rekao tada ili šta želite da ga pitate?

ADVOKAT GUY-SMITH: Razjasniću.

SUDIJA ORIE: Molim vas učinite to.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: To ste rekli u tom trenutku ljudima iz UNMIK-a. Dakle, na osnovu vaše istrage to četvoro ljudi je bilo uključeno u premeštanje tela vaše sestre, je li to tačno?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da. Tada nisam znao Galanija. Znao sam Meta Krasniqija, Ibru i Avnija koji su zaustavili moju sestru i od njih sam tražio da mi kažu gde je. No, kako bi okrivili druge, oni su pominjali neke druge ljude. Ja nisam poznavao Galanija ili neke druge. No, znao sam opet neke druge koji su sa njima sarađivali, jer su oni duže ili kraće vreme sarađivali. Nije me zanimalo da to dalje istražujem, a danas su tako i posvedočili pred Sudom u Peći/Pejë.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Shvatam. 15. 10. 2002. godine razgovarali ste sa članovima kancelarije Tužilaštva. Razgovarali ste sa jednim istražiteljom koji se zove Ole Lehtinen i u to vreme, nakon što ste mu ispričali šta se dogodilo na suđenju, gde je bio prisutan

imam, rekli ste sledeće: „Nakon toga i dalje su se čule glasine, a jedna je da je jedna žena pokopana u planinama Vranovca/Vranoc, pored bunara u mestu Dolina Sufit/Lugu i Isufit. Otišao sam tamo sa svojim prijateljima i pronašao mesto gde je bio grob. Pronašao sam neke papire za koje sam znao da pripadaju Saniji, kopao sam u zemlji, no bilo je jasno da tela tamo više nema. Potpuno sam izgubio kontrolu i otišao. Na putu sa planine, sreo sam mladog pastira koji je video da sam uzrujan. Pitao me je o čemu se radi. Rekao sam mu da mi je tamo ubijena sestra. Taj mi je dečak rekao da je tamo bilo pokopano jedno telo. On je video Avnija Krasniqija, komandira Galanija, a znam da je to nadimak Idriza Gashija, kako su prisilili dva vojnika da uklone telo, a zatim je telo odvezeno jednim džipom. Avni i Galani pretili su dvojici vojnika i rekli da telo mora da nestane. Ne znam kako se taj pastir zove, bio sam toliko uzrujan tada, mislim da je imao 13, 14 godina. Taj mi je pastir rekao da su dva vojnika bili iz sela Vranovca/Vranoc i da su se prezivali Ukaj“. Kada ste to rekli u kancelariji Tužilaštva, u 10. mesecu 2002. godine, to je bila istina, zar ne? To ste im rekli?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Da, to je bila istina i oni su se otvoreno pojavili pred Sudom, čak je i taj dečak Durim Hasanaj, koji je imao 8 godina tada, sada ima 16, svedočio pred Sudom u Peći/Pejë. To su rekli i tužiocima. Ispričali su stvari kako su se dogodile. Bilo je četiri svedoka. Bio je tamo neko sa Idrizom Gashijem. A isto tako rečeno je da je taj dečak čuvao stoku da se vratio u selo Vranoc e Vogel i i rekao majci što je video. Nakon toga, došao je njegov otac koji se zove Zymer Hasani i to mu je ispričala žena, dečakova majka.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Ranije ste rekli da su vam 2002. godine rekli sledeće: „Kada su me pitali o tome neki ljudi na Sudu, pokazali su neke informacije o njemu. Rekli su „on je ubio vašu sestru“, a ja sam rekao ne, Togeru nije ubio moju sestru“. To je bilo sve. “

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: To sam rekao.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Hteo sam da vas pitam sledeće. Kada mislite na ljude u Sudu, kada govorite o suđenju 2002. godine, vezano za Idriza Balaja, kada ste videli njega i kada su vam ljudi rekli da je on ubio vašu sestru, da li na to mislite?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Celo vreme to tvrdim. Tvrdio sam kada su me to pitali. Ko god od tužioca je to pitao, ja sam rekao da Idriz Balaj nije ubio moju sestru. Ja sam pronašao počinitelja, no oni su okaljali Idriza Balaja. To su Avni Krasniqi i Iber Krasniqi. Ja nikada nisam rekao da je to učinio Idriz Balaj, ni u jednoj od mojih izjava, čak ni u najnovijoj u Prištini/Prishtinë. Kada su me pitali da li je on ubio moju sestru, ja sam rekao ne, a dok je postupak protiv Idriza Gashija još bio u toku. Oni su to pomenuli, no ja to ne znam.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Kažete, oni su to pomenuli, pri tome mislite na tužioce. Kada ste razgovarali sa Tužilaštvom, ovde, danas, da li su vas oni pitali da li je taj Togeru, odnosno Idriz Balaj, ubio vašu sestru?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Oni su me pitali, ali sam ja rekao ne, nije on, nego Met i Avni su to rekli, oni su njega optužili, a ne ja i ni u jednoj od izjava koju sam dao ja nisam optužio Idriza Balaja za ubistvo moje sestre. Oni su njega optužili da je uklonio njeno telo, ali ja to nisam učinio. No, Avni Krasniqi je i dalje živ, možete njega da pitate.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: U redu. Kažete, oni su ga optužili da je uklonio telo, a pitanje koje ja imam za vas, je sledeće. Kada ste razgovarali sa Tužilaštvom, da li je tužilac izneo tvrdnju da je Idriz Balaj bio taj koji je uklonio telo?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Oni meni nisu izneli tvrdnju, ja sam jednostavno izjavio da je to nešto što sam ja zaboravio da pomenem kad sam davao izjavu, a vi sada imate tu izjavu pred sobom, izjavu koju je Avni Krasniqi dao u Peći/Pejë, koji je, kao što je to učinio i Met Krasniqi, njega optužio za uklanjanje tela, a ja o tome ništa ne znam. Oni to znaju i možete njih da pitate.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: 2002. godine u tri navrata, dva puta razgovarajući sa predstavnicima UNMIK-a i jedanput razgovarajući sa predstavnikom Tužilaštva ovog Suda, vi ni jednom od te tri prilike niste pomenuli ovu informaciju. Naime, da je Met Krasniqi ili bilo ko drugi izneo tvrdnju da je Idriz Balaj taj koji je uklonilo telo vaše sestre, zar ne?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Pa, ja to nisam nikada rekao, to su rekli Met Krasniqi i njegov brat 17. maja 2007. godine, kada su davali izjavu u Peći/Pejë. Ja nikad Idriza Balaja nisam optužio, oni su ga za to optužili.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Balaj, mislim da je došlo do nesporazuma i možda vam zapravo nije jasno u čemu je svrha ovog pitanja. Kada kažete da je Met Krasniqi optužio, dakle, ne vi nego Met Krasniqi, da je on optužio Idriza Balaja da je učestvovao u uklanjanju tela, gospodin Guy-Smith vas pita zašto vi 2002. godine to niste izjavili, zašto to tada niste rekli, kada ste dali izjavu UNMIK-u?

SVEDOK BALAJ: Pa, nije mi palo na pamet, bio sam vrlo uznemiren.

SUDIJA ORIE: Izvolite gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Recite nam, da li je ijedna informacija koju ste dobili od Meta Krasniqiji povodom smrti vaše sestre bila istinita?

SVEDOK BALAJ – ODGOVOR: Ne znam je li ili nije. A, budući da je on mene slao u Glodane/Gllogjan ni za šta, onda to znači da je mogao da učini i dosta drugih stvari, ali ne znam. Ja samo ponavljam ono što je rekao i što je rekao njegov brat, a to je jedno te isto. Dakle, imate njihove izjave koje su dali u Peći/Pejë, a možda i ovde, ne znam. Dakle, oni su to rekli. Ja sam njih optužio za to, a oni su optužili nekoga drugoga, dakle, prebacili su krivicu na drugoga. Neka oni odgovaraju za te stvari, neki budu izvedeni pred Sud. Ja lično nikoga ne krivim, ne optužujem. Kada sam poslednji put bio u Prištini/ Prishtinë, nisam nikoga ni za šta optužio, a kada me tužilac pitao da li je ovaj bio umešan u ubistvo moje sestre, ja nisam rekao da jeste. Mislim na Togerija. Ja ga nikad nisam video, mene on uopšte nije zanimao, ni ko je bio, ni šta je radio.

ADVOKAT GUY-SMITH – PITANJE: Gospodine Balaj, hvala vam i moje saučešće.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Nemam pitanja.

SVEDOK BALAJ: Hvala vam. Puno vam hvala.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Balaj, hteo bih od vas nekoliko objašnjenja. Na samom početku iskaza vi ste nam rekli da je Sanije bila pošla da kupi hranu za porodice. U odgovoru na pitanje koje vam je postavljeno, a to je bilo, da li je ona ikada bila član OVK, vi ste dali taj odgovor, odgovor da je otišla u kupovinu, da kupi hranu. Kako treba da razumem ovaj vaš odgovor? Da li treba da shvatim da je ona išla da kupuje hranu u svojstvu člana OVK?

SVEDOK BALAJ: Ne, ona nije bila pripadnik OVK. Ona je htela da nosi uniformu, i ja sam joj dao pušku koju sam svojim novcem kupio u Albaniji. Ona je toliko želela da nosi uniformu da sam joj dao pušku i kada je stigla u Mališevo/Malishevë, ona je tamo videla tu grupu devojaka kojoj se priključila dok su pevale nacionalnu himnu i himnu OVK. Ja nisam video taj video snimak, ali sam čuo da je to bilo snimljeno i u tom trenutku je ona nosila moju uniformu i moju pušku. Ona je tada, zapravo, bila pošla da kupi hranu za ljude iz sela, ne za pripadnike OVK. Išla je da traži cigarete, zapravo je prvenstveno išla da kupi cigarete, a i ostale stvari koje je mogla da kupi za novac koji su joj ljudi dali. Jer, oni su znali da ona ide u Barane/Baran, u Mališevo/Malishevë i da smo mi iz dobre porodice i da ona ima novca pa da može da im donese neke stvari. Vi znate, mi imamo neke rođake koji rade u inostranstvu, u Nemačkoj i drugim zemljama, pa smo bili dobro stojeći, puno smo radili.

SUDIJA ORIE: U redu. Vaš malopredajni iskaz treba da shvatim tako da ste uniformu i oružje dali, bez obzira na to što niste bili u OVK, je li tako?

SVEDOK BALAJ: Da, ja nisam imao nikakav položaj unutar OVK, ja sam bio najobičniji vojnik, samo sam hteo da zaštitim svoj dom. Bio sam pošten čovek, cenjen u selu, pošten prema svima, prema braći, plemenu i svim domaćinstvima Balaja. Dakle, dao sam joj uniformu, što joj ne bi dao, doneo sam je iz Albanije. Prošao sam kroz dosta toga da bih došao do te uniforme. Srbi su mogli da me ubiju na putu do tamo i na povratku. Dakle, sasvim sam imao pravo da joj dam uniformu, ako sam to hteo, zar ne?

SUDIJA ORIE: Je li to bila uniforma OVK? Je li na njoj bilo kakvih oznaka ili amblema OVK?

SVEDOK BALAJ: Radilo se o uniformi albanske vojske, maskirnoj uniformi, šarenoj, pretežno zelena, imala je i kapu i mislim da je na kapi bila oznaka OVK. A, takođe, su oznake bile na grudima i na rukavu. Ta kapa je ličila na kape koje sada nose pripadnici naše policije.

SUDIJA ORIE: Ja sam vas malopre pitao da li ste vi zauzimali bilo kakav položaj unutar OVK, na osnovu kojeg ste dobili uniformu i oružje. Zapravo sam pri tome želeo da vas pitam, da li ste vi imali neko zaduženje koje je podrazumevalo da vi, između ostalog, delite uniforme i oružje? Jer, koliko shvatam, na osnovu onoga što ste do sada rekli, zapravo ste vi lično išli u Albaniju kako biste našli tamo oružje. Da li sam vas dobro shvatio?

SVEDOK BALAJ: Da, ja sam išao u Albaniju po oružje, ja sam na taj način želeo da doprinesem, ja sam sopstveni život i život svoje porodice doveo u opasnost. Ja sam samo želeo

da pomognem vojnike koji su branili Kosovo i živote ljudi koji su živeli na Kosovu. Dakle, ja sam došao do uniforme. Bila je moja i dao sam je sestri da je nosi.

SUDIJA ORIE: U redu. Dobro. Da li sam ja onda dobro shvatio da vaša sestra nikada nije dobijala naređenja bilo kojeg starešine OVK?

SVEDOK BALAJ: Ne, ne, ona nije primala ničija naređenja, ona je bila kod kuće. Znae, kod nas je u kući bilo oko 50 ljudi, članova porodice Selmani koji su bili kod nas već od pre šest meseci. Ona se oko njih starala, ona je bila sa njima, sa nama, starala se o svim ljudima koji su bili u kući i kad god sam ja bio odsutan, ona je bila ta koja se brinula o svim tim ljudima, jer ja sam mogao i da stradam kada sam išao da pomažem OVK. Ona je bila ta koja se starala o svojoj deci, a ona su tada bila veoma mala.

SUDIJA ORIE: U redu. Hvala vam. Još jedno pojašnjenje. Izjavili ste, citiram: „On je znao“, a pri tom govorite o Dinu Krasniqiju. Dakle, citiram: „Znao je da je radio sa Galanijem“. Pritom on govori o svom bratu Metu Krasniqiju. „On je lično radio sa Galanijem, njegovom braćom. Oni su bili vojni policajci i oni su bili komandanti. Oni su se jedan drugom obraćali sa komandante.“ Kraj citata. Ko je koga nazivao komandantom, molim vas?

SVEDOK BALAJ: Kao što sam već malopre rekao, svako je tu bio komandant. Din Krasniqi jeste bio postavljen, čini mi se, za komandanta svog sela. Stanovnici njegovog sela su ga izabrali da predvodi odbranu sela. A što se ovih ostalih tiče, niko ih nije niti izabrao, niti postavio, niti im naredio da budu komandanti. Ja sam to rekao i ranije, a ponavljam i sada da su bili pod komandom Tahira Zemaja, Ramusha Haradinaja ili Nazifa Ramabaje, onda oni ne bi dopustili takvima da učine ovo što su učinili, jer Ramush ne bi dopustio da se tako nešto desi, ni Tahir Zemaj to ne bi dopustio, ni Nazif Ramabaja to ne bi dopustio. Oni ne bi dopustili da se dese stvari kao ono što se desilo sa mojom sestrom.

SUDIJA ORIE: Malopre ste rekli, „oni su bili vojni policajci“. Na koga ste mislili?

ADVOKAT GUY-SMITH: O čemu se sada govori, o izjavi ili o transkriptu?

SUDIJA ORIE: Stranica 55 zapisnika, gde piše, „on lično je radio sa Galanijem i njegovom braćom, oni su bili vojni policajci“, red 10.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da.

SUDIJA ORIE: Molim vas da nam kažete na koga ste tačno mislili kada ste rekli „bili su vojni policajci, bili su komandanti“ i zašto ste vi mislili da su ti ljudi vojni policajci?

SVEDOK BALAJ: Pa, oni su sami za sebe govorili da su vojni policajci, ali pravi vojni policajci nisu pravili gluposti kao što su oni pravili. Vojni policajci su se propisno ponašali prema ljudima.

SUDIJA ORIE: Dobro. Rekli ste da ste, dakle, mislite pri tom na Meta Krasniqija i na koga još?

SVEDOK BALAJ: Pa, na Meta, na Avnija, na Ibera, mislio na one koji su bili umešani u ono što se desilo mojoj sestri, oni što su je zaustavili, koji su učestvovali u njenom zaustavljanju i ubijanju, u saradnji sa Galanijem. Ja, doduše, za Galanija ništa ne znam, video sam njegovu fotografiju u Peći/Pejë, u crnoj odeći zajedno sa Metom Krasniqijem i Veselom Dizdarijem. Dakle, ja sam ih tada video u crnoj odeći, a kada sam sreo Meta, on je tada bio obučen u civilnu odeću. Onaj prvi put kada sam otišao da ga vidim, bio sam tako ljut i tako uzrujan da uopšte nisam obraćao pažnju na odeću, ali kad sam video onu fotografiju koja je bila pokazana sudijama i Odbrani, na njoj je Met Krasniqi nosio crnu uniformu, a Vesel Dizdari i Galani, tj. Idriz Gashi, takođe su nosili crne uniforme. No, naravno oni su mogli da nose svakojake uniforme, bilo maskirne, bilo crne. Mi smo u selu imali ljude koji su nosili crne uniforme, ali da pri tom nisu bili članovi, pripadnici vojne policije.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Trenutak jedan.

(Pretrerno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Moliću vas da na časak skinete slušalice, ali pre toga mi recite da li razumete engleski?

SVEDOK BALAJ: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, vi mislite da ne?

TUŽILAC DI FAZIO: Mislim da ne.

SUDIJA ORIE: Dobro onda. Hajde da vidimo sledeće. Mi smo svedoku dopustili da nam pokaže par fotografija sa sahrane. Sanduk je bio pokriven crvenom zastavom sa crnim orlom. Pretrerno veće nije tražilo da mu se ova informacija da u svrhu dokazivanja. No, bez obzira na to, ne pokriva se svačiji sanduk takvom zastavom. Stoga Pretrerno veće daje priliku stranama, ako to žele i ako smatraju da je to uopšte relevantno, da postave pitanja sa tim u vezi, kako bi sve bilo apsolutno jasno. Ja sad ne znam da li vi želite da vam se to pojasni. Pretrerno veće bi moglo i samo da postavi to pitanje, a s obzirom da vi niste postavili pitanja u tom smislu, pre nego što mi to učinimo, želeli bismo vama da damo priliku da pitate svedoka s tim u vezi. Ako to želite. Meni se čini da Odbrana ne želi da postavi to pitanje. Gospodine Di Fazio, vi?

TUŽILAC DI FAZIO: Samo časak.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC DI FAZIO: Ako dopustite postavio bih par pitanja.

SUDIJA ORIE: Izvolite. Molim svedoka da ponovo stavi slušalice. Moliću vas da pitanje uvedete na odgovarajući način. Mislim da je tema takva da treba postupati vrlo pažljivo. Možete mu postaviti pitanje u vezi sa običajima itd.

TUŽILAC DI FAZIO: Da, naravno.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Gospodine, vi ste nam malopre pokazali nekoliko, ako se ne varam, četiri fotografije sa sahrane vaše sestre. To je bilo ove godine. Jesu li vam one i dalje pri ruci. Možete li nam ih ponovo pokazati, molim vas?

SUDIJA ORIE: Samo prvu i treću, a ne drugu i četvrtu fotografiju.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Ja se ne sećam kojim su redom pokazivane. Moliću, dakle, poslužitelja da svedoku vrati ove dve fotografije, a da ove druge dve skloni. Dakle, na ove dve fotografije vide se određeni momenti sa sahrane vaše sestre. Tu se vidi zastava. Možete li nam reći, kako i zašto je tu stavljena zastava?

SVEDOK BALAJ - ODGOVOR: Pa, to je naša državna zastava, mi nju koristimo.

TUŽILAC DI FAZIO – PITANJE: Hvala vam.

SUDIJA ORIE: Da li treba da shvatim da je uobičajeno da se prilikom sahrana državnim zastavom pokrivaju sanduci civila?

SVEDOK BALAJ: Ne. Ljudi ubijeni tokom rata se sahranjuju sa zastavom, a oni koji su umrli prirodnom smrću se sahranjuju bez zastave na sanduku. I, zapravo je ova zastava stavljena na sanduk još u mrtvačnici, u Orahovcu/ Rahovec. Nismo mi zastrli sanduk zastavom, on je već bio zastrt.

SUDIJA ORIE: Ima li još nekih pitanja za svedoka. Ako nema, onda to znači gospodine Balaj da je vaše svedočenje završeno. Pretresno veće je svesno toga da vas je ovo svedočenje vratilo u nemila vremena, mi vam se zahvaljujemo što ste došli u Hag i što ste odgovorili na pitanja Pretresnog veća i Tužilaštva i Odbane, i želimo vas srećan povratak kući.

SVEDOK BALAJ: Puno vam hvala, časni Sude. Znate, ovde se radi o pravdi. Vi sudite u ovom predmetu i vi ćete, nadam se, utvrditi istinu. Puno vam hvala.

SUDIJA ORIE: Molim poslužitelja da izvede svedoka iz sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Pretresno veće je obavešteno da je svedok koji je predviđen da svedoči sada imao neke zdravstvene probleme, te da će biti spreman da svedoči u 6 i 15. To je informacija koju smo poslednje dobili u 5 i 31 da mu se još uvek ukazuje pomoć, a onda u 5 i 36 smo dobili obaveštenje da će biti ovde u 6 i 15. Ja pretpostavljam da se svedoku mora ukazati potrebna zdravstvena nega i da moramo voditi računa o njegovom zdravstvenom stanju. Moguće je i mi

ćemo to sada proveriti, da svedok jednostavno nije u stanju da svedoči. Gospodine Di Fazio, možda nema potrebe da svedok uopšte ulazi u sudnicu ako nije u stanju da svedoči.

TUŽILAC DI FAZIO: Zapravo nisam siguran da sam sve dobro shvatio, da li vi, zapravo, tražite od Tužilaštva da proveri u kakvom je stanju svedok ili šta?

SUDIJA ORIE: Zapravo, ja vam citiram ono o čemu smo obavješteni u 5 i 31. U 5 i 31 mi je rečeno da je još uvek u bolnici, a 5 minuta kasnije nam je rečeno da bi svedok mogao biti ovde u 6 i 15, da počne da svedoči. E sad, ono što mene zanima, u tim okolnostima važno je da se vi, prvenstveno uverite da je vaš svedok u stanju, sa zdravstvene tačke gledišta, da svedoči. Ja pretpostavljam da ova informacija znači, ne samo da može da stigne do sudnice za pola sata, već da će u tom času biti u takvom stanju koje će mu omogućavati da svedoči.

TUŽILAC DI FAZIO: U redu. Ja ću se postarati da to proverimo kako bismo bili sigurni da li je on zaista spreman da svedoči, pa ćemo vas odmah o tome obavestiti.

SUDIJA ORIE: U redu. Da napravimo onda pauzu.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, to je sasvim u redu. Gospodin Di Fazio i ja smo o tome nešto ranije razgovarali. Ja sam mu sugerisao da se niko ne sme izlagati nesmotrenim naporima i rizicima.

SUDIJA ORIE: Da, ovo je obavještenje koje je dobilo Pretresno veće i na osnovu nekih vrlo opštih znanja koje Pretresno veće poseduje u vezi sa medicinom mi smo samo hteli da vas upozorimo. Mi ne znamo da li zaista postoji nužnost da se njegovo svedočenje odloži.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala vam na ovim informacijama.

SUDIJA ORIE: U redu. Pauza do 6.

(pauza)

(svedok je pristupio sudu)

SUDIJA ORIE: Stavite slušalice, molim vas. I molim vas, sedite za trenutak, gospodine Hasanaj. Želeo bih da pređemo na privatnu sednicu, na nekoliko trenutaka.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, opet smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hasanaj, pre nego što date iskaz pred ovim Sudom, prema Pravilniku o postupku i dokazima, neophodno je da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Pozivam vas da ustanete, biće vam predat tekst svečane izjave, ja vas molim da sada date svečanu izjavu. Gospodine poslužitelju, molim vas da predate izjavu svedoku.

SVEDOK HASANAJ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala vam gospodine Hasanaj. Možete da sednete. Najpre će vas ispitivati gospodin Re, koji je predstavnik Tužilaštva. Gospodine Re, imate reč.

svedok: Zymer Hasanaj

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RE

TUŽILAC RE – PITANJE: Dobar dan gospodine Hasanaj.

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja ću vam postaviti određena pitanja, pokazaću vam vašu izjavu i dve karte. Pre svega, vi se zovete Zymer Hasanaj. Da li sam to dobro izgovorio?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, rođeni ste 16. juna 1952. godine, zar ne?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Rođeni ste u Malom Vranovcu/Vranoc e Vogel, u opštini Dečani/Dečan?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Po nacionalnosti ste kosovski Albanac?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kojim se zanimanjem sada bavite?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Sada radim kao vozač taksija.

TUŽILAC RE – PITANJE: A gde?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: U Dečanima/Dečan.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada ću vam predočiti izjavu koja je na engleskom i na albanskom jeziku. Vi ste je danas potpisali i ja ću vam postaviti neka pitanja u vezi sa tom izjavom. Da li bismo svedoku mogli da predočimo štampani primerak, broj dokaznog predmeta je, 2068 po spisku 64 ter, a u dodatku se nalazi jedna karta, koja je označena kao dodatak A. Nisam siguran da li je Odbrana zaista dobila ovaj dodatak u kojem se nalazi karta. Da li sam u pravu?

ADVOKAT EMMERSON: Ja mislim da smo mi dobili ovu kartu u prilogu nešto ranije, a ne po pravilu 92 ter.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možete li da pogledate ovu izjavu, gospodine Hasanaj? U redu. Da li je to izjava koju ste jutros potpisali, gospodine Hasanaj?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li ona tačno održava, ... da li je tačna? Da li tačno održava vaš potpis i vašu izjavu?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, da li tu piše ono što biste vi rekli sudijama, kada bi oni od vas tražili da vi ispričate ono što piše? Da li je to ono što biste vi rekli kada bih vam ja ili sudija, ili bilo ko od advokata, postavio ista pitanja?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE: Na osnovu ovoga, molim da se izjava uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Molim da dodelite broj.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti P923.

SUDIJA ORIE: Da li postoji bilo kakvi prigovori? Ukoliko ne, onda se usvaja u spis. Gospodine Re, vi pitali svedoka u vezi sa njegovim ličnim podacima. To nije obavljeno kada je reč o prethodnom svedoku. Koliko sam ja shvatio, identitet prethodnog svedoka je uspostavljen na osnovu toga što je on potvrdio da je potpisao prvu stranicu izjave, ali nije mu konkretno postavljeno pitanje da li je on lice čije se ime javlja na prvoj stranici dokumenta. Ukoliko Odbrana ne sagledava to na nešto drugačiji način, ja bih želeo to da znam sada, a ne kada se svedok vrati. Gospodine Re, u stvari, ovde sam govorio o prethodnom svedoku, to nema nikakve veza sa sadašnjim svedokom, možete da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Želeo bih da vam postavim nekoliko pitanja, kako bismo razjasnili ono što piše u ovoj izjavi koju imate u rukama. Da li biste mogli da pogledate drugi pasus. O, izvinjavam se, želeo bih da pročitam u zapisnik onaj sažetak od jedne stranice koji sam pripremio.

SUDIJA ORIE: Da. Da li je svedok upućen kako to funkcioniše. U protivnom bih mu ja ukratko objasnio.

TUŽILAC RE: Da, izvolite.

SUDIJA ORIE: Gospodine Hasanaj, pošto nema potrebe da ponavljate sve one stvari koje su već na papiru, kako bi javnost znala o čemu je reč u vašem iskazu, gospodin Re će pročitati kratki sažetak onoga što se nalazi u vašoj izjavi da bi javnost u to bila upućena. Dakle, vi slušajte, a

onda će gospodin Re imati još neka pitanja za vas. Gospodine Re, da li je Odbrana dobila primerak ovoga. Nema prigovora, možete da nastavite.

TUŽILAC RE: Svedok je iz Malih Vranovaca/Vranoc e Vogel u Dečanima/Dečan. Počev od marta 1998. godine njegovo selo je počelo zajedno sa sedam osam drugih da organizuje, odnosno da nadgleda situaciju. Oni su sebe smatrali pripadnicima OVK, dobili su naoružanje i vojnu odeću sa oznakama OVK. Neko vreme, posle srpskog napada, koji se odigrao 29. maja 1998. godine, seljani su upućeni, preko Glođana/Gllogjan, kako bi nabavili oružje u Albaniji.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, vi oklevate, a pretpostavljam zašto.

TUŽILAC RE: Čekao sam da me francuski prevod sustigne.

SUDIJA ORIE: To je dobro.

TUŽILAC RE: Najzad su to uspeali.

SUDIJA ORIE: U redu. Možete da nastavite.

TUŽILAC RE: Ramush Haradinaj je dolazio u Vranovac/Vranoc u više navrata. Sredinom aprila 1998. godine došao je da objavi nameštenje Dina Krasniqija, kao komandanta doline Barane/Baran, koja je obuhvatala oko 25 sela, uključujući i Vranovac/Vranoc. Ljudi su prihvatili izraz „Bog na nebu, a Ramush na zemlji“, što je značilo da je on imao veliki autoritet. Srpske snage stupile su u napad 29. maja 1998. godine. Povukli su se iz sela oko 6 popodne. Srpske snage su, takođe, napale Prilep/Prelep, Crni breg/Carrabreg i Streoce /Strelle, tog istog dana. U dolini Dukadin/Dukagjini nastupila je tzv, citiram „slobodna zona“. To se dogodilo krajem marta 1998. godine, osim u određenim prilikama, kao što je 29. maj, odnosno kada je došlo do ofanzive, svedok bi putovao između Vranovca/Vranoc i Glođana/Gllogjan, a da ne naiđe na srpske vojnike ili policajce. Svedok je odlazio u Glođane/Gllogjanda vidi Ramusha Haradinaja posle napada 29. maja, kako bi dobio pomoć. Ramush Haradinaj je posle toga došao u Vranovac/Vranoc, kako bi se uverio da imaju odgovarajuće zalihe. Na dan kada je Sanije Balaj ubijena, u avgustu 1998. godine, osmogodišnji sin svedoka mu je rekao da su on i dva prijatelja bili u blizini jednog izvora i da su tamo videli dva čoveka kako prisiljavaju jednu ženu da izađe iz automobila. To je bilo u mestu Dolina Sufit/Lugu i Isufit. Čovek je viknuo dečacima da odu, oni su to i učinili, a onda je začuo tri pucnja. Svedok je sa svojim sinom otišao na lice mesta, a otišao je zajedno sa Ahmetom Ukajom i Hysenom Ukajom. Otišli su na to mesto. Kada su tamo stigli, jedna osoba im je rekla da stanu i videli su čoveka kako čuči, a nosio je kapu sa oznakama OVK. Ahmet Ukaj im je kasnije rekao da su tamo bili prisutni Idriz Gashi i Avni Krasniqi. Ahmet Ukaj mu je rekao da je Galani je tamo ubio ženu i da mu je Galani pretio, da to nikome ne kaže. Svedok je prijavio ovaj incident Dinu Krasniqiju, komandantu u području. On je to njemu prijavio i rekao mu da to on sada prijavi komandantu u Baranu/Baran, Nazifu Ramabaji. Ovim se završava sažetak koji se nalazi, ... odnosno izvinjavam se, pročitali smo sažetak iz izjave po pravilu 92 ter.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, da, ja u ovom trenutku na ekranu, pred sobom, vidim 15. pasus. Ja ne znam šta je razlog za to, ali sam primetio da se na engleskom jeziku izjava daje u trećem licu. Ukoliko pogledate 15. pasus, ne kaže, „ja nisam znao ništa“, već „on nije znao ništa“, a to je nešto što je sasvim neobično. Da li je to ispravno u originalu ili da je u pitanju greška u pisanom prevodu ili tu svedok misli na Togera, što bi u najmanju ruku, predstavljalo iznenađenje.

TUŽILAC RE: Ne, reč je jednostavno o grešci. To je ispravljeno kada je uzimana izjava. Mislim da je neko greškom zapisao on kaže, umesto ja kažem. Dakle, trebalo bi da stoji, „ja nisam znao ništa o njihovim aktivnostima“ i ta greška je ispravljena.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće nema pristup elektronskoj sudnici, tako da mora da se služi štampanim primercima koji su ranije obezbeđeni. Ukoliko je to ispravljeno možete da produžite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Hasanaj, molim vas da pogledate 2. pasus svoje izjave. U svojoj izjavi vi pominjete sledeće. Vi kažete da ste smatrali sebe pripadnicima OVK, ali niste imali komandanta kao takvog. Moje pitanje za vas glasi. Zašto ste sebe smatrali pripadnicima OVK?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Kao pripadnik OVK i kao predstavnik Malog Vranovca/Vranoc e Vogel, u pitanju je zaista jedno malo selo, ja sam više bio zadužen za neka hitna pitanja, kao što su nabavke hrane, nadgledanje terena, da možda ne bi došlo do nekog napada, a u tom slučaju je trebalo da pristupimo evakuaciji naroda.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kako ste vi zvanično postali pripadnik OVK?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Postao sam pripadnik OVK kada je dolina Barana/Lugu i Baranit bila sastavni deo opštine Peć/Pejë. Pošto smo bili u blizini Vranovca/Vranoc kada je Mali Vranovac/Vranoc e Vogel napadnut, posle napada na Glođane/Gllogjan mi se više nismo osećali bezbedno u svom selu, plašili smo se drugih napada. Posle toga smo sedeli u sobi i pratili da li će srpske snage doći ili ne.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kada ste zvanično postali pripadnik OVK?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ne sećam se tačno datuma. Znam da se to odigralo u nekom trenutku sredinom aprila i ponosan sam na činjenicu da sam bio pripadnik OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je u vašem selu u aprilu 1998. godine postojao komandant ljudi koji su sebe smatrali pripadnicima OVK?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Mi nismo imali komandanta u to vreme, imali smo nekog ko je bio u situaciji da kontaktira druge ljude, da bude neka vrsta predstavnika, ja bih to tako rekao. Tako su stvari stajale.

TUŽILAC RE – PITANJE: U 4. pasusu vi govorite o tome da je Ramush Haradinaj dolazio u Vranovac/Vranoc u više navrata, između ostalog kada je Din Krasniqi imenovan za komandanta doline Barane/Baran. Da li ste vi poznavali Ramusha Haradinaja lično?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da. Ja sam ga poznao lično. Posle ofanzive na Vranovac/Vranoc, Ramush Haradinaj nije naimenovao Dina Krasniqija. Njega je narod izabrao.

A posle ofanzive na Glođane/Gllogjan, on je postao poznat, mislim na Ramusha Haradinaja. To je bila ofanziva sa velikim brojem žrtava.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možete li da nam navedete datum kada je došlo do ove ofanzive na Glođane/Gllogjan?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Nisam siguran koji je datum u pitanju, ali u opštini Dečane/Dečan to se odigralo tokom prve ofanzive. Bar je nama tako poznato, kada su napali na Glođane/Gllogjan.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se to odigralo pre srpske ofanzive, odnosno srpskog napada na vaše selo 29. maja?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: 29. maja oni su napali nas, u 5 ujutro. Dakle, selo Vranovac/Vranoc napale su srpske snage.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ono što ja vas pitam je sledeće. Da li je Ramush Haradinaj postao poznat pre toga, i ukoliko jeste, koliko vremena pre ovog napada?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Pre ofanzive na Glođane/Gllogjan, Ramush Haradinaj nije bio poznat ili ga barem ja nisam poznavao, niti lično, niti po imenu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Samo, kako bismo svi znali o čemu govorite: da bismo svi razumeli šta podrazumevate pod ofanzivom na Glođane/Gllogjan, možete li da kažete Pretresnom veću šta se tada dogodilo?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Na osnovu onoga što sam čuo, jer ja nisam bio prisutan na licu mesta, tokom ove ofanzive na Glođane/Gllogjan, selo je napadnuto, svi su čuli da postoje jake snage, troje ljudi je ubijeno tog dana, ostali su se razbežali u druga sela, ne znam kuda. Međutim, sve ovo je zasnovano samo na onome što sam čuo, jer ja nisam bio tamo i video to vlastitim očima.

TUŽILAC RE – PITANJE: U 5. pasusu vi pominjete jedan izraz, „Bog na nebu, Ramush na zemlji“. To podrazumeva da je Ramush imao veliki veliki autoritet. A, onda kažete, „niko nije bio iznad njega2. Ja bih želeo da kažete Pretresnom veću, da kažete sudijama, šta pod tim podrazumevate kada kažete, „niko nije bio iznad Ramusha“?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: To sam rekao, jer svaki put kada bi došlo do srpskog napada, dok se OVK nije uključila u rat, tada je već ime Ramusha Haradinaja bilo poznato. Ja sam, u stvari, izmislio tu izreku „Bog na nebu, Ramush na zemlji“.

TUŽILAC RE – PITANJE: A šta mislite time da niko nije bio iznad njega?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Razmišljao sam o tome kako se odupreti neprijatelju. Nisam znao da je tako teško organizovati otpor i taj otpor koji jeste bio organizovan, nije bio značajan.

TUŽILAC RE – PITANJE: Nisam siguran da razumem odgovor. Pitam vas o tome šta ste mislili da nikog nije bilo iznad njega. Šta to znači, „iznad“ Ramusha?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Nakon što je postao poznat, ne znam kako je to bilo prevedeno, no, ja sam lično ga tako opisao. To je bilo moje mišljenje.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja vas pitam šta time želite da kažete? Šta mislite pod tim „niko nije bio iznad njega“?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Bio je dobar tada, dobar je i sada, ljudi ga vole. Zadržao je poštovanje među albanskim narodom. Ako mi dopustite mogu nastaviti. Postoji jedna mudra izreka, „deca jedu voće sa stabla, a roditeljima trnu zubi“.

prevodilac: Objašnjenje prevodioca, to može da znači da roditelji pate zbog svoje dece, odnosno njihovih dela.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. U istom paragrafu kažete da se Ramush uvek ponašao kao jednostavan vojnik, a potom kažete „zauzimao je položaj ispred drugih koji su oko njega sedeli u krugu“. Šta mislite, kada kažete da je zauzimao položaj ispred svih, dok su ljudi sedeli oko njega u krugu? Možete li opisati Pretresnom veću šta time mislite?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Prema albanskim običajima i tradiciji, svi koji dolaze izvan sela, imaju prioritet u redosledu sedenja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Opišite intenzitet napada 29. maja na vaše selo od strane srpskih snaga i odgovor OVK?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: 29. 5. u 5 ujutro, čuli smo pucnjeve. Oni su došli i zauzeli položaje na brdu, došli su sa pešadijom i počeli da pucaju. Toga dana je u Velikom Vranovcu/ Vranoc e Madh bio samo jedan stražar i on ih nije ih video. Nakon toga doveli su tešku artiljeriju i nismo mogli da odgovorimo na to, kada su došli sa tenkovima, oklopnim transporterima i drugom ratnom mašinerijom. Tada je Mali Vranovac/Vranoc e Vogel postao laka meta za njih. U blizini se nalazila jedna šuma i nakon prvih pucnjeva ljudi su počeli da napuštaju kuće i odlaze u druga sela, Maznik/Maznik, Ljumbarda/ Lumbardh, Dašinovac/ Dashinoc. Oni, naravno, koji su to uspeli. Neki su izgoreli, mislim da ih je bilo troje, a jedan je poginuo od tenkovske vatre. Pored *Lugu i Isufit*, zvao se Imer Ukaj.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koliko je ljudi bilo na strani Srba, a koliko na strani OVK, tog dana, otprilike?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Na srpskoj strani nismo mogli da prebrojimo. Videli smo samo da su imali puno artiljerijskog oružja, dok je nas brojčano bilo vrlo malo, nismo mogli da učinimo ništa, nismo mogli da se odupremo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Zašto su se Srbi povukli oko 6 popodne, toga dana?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ne znam zbog čega. Zapalili su selo, više od polovine kuća je izgorelo, a kao što sam rekao, ubijali su i stoku, uništavali sve što su mogli. Kao što sam već rekao, četvoro ljudi je spaljeno.

TUŽILAC RE – PITANJE: U paragrafu 15. kažete da su Idriz Balaj i Toger ista osoba. Jeste li poznavali Idriza Balaja, odnosno Togera 1998. godine?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ne. Nisam ga poznavao.

TUŽILAC RE – PITANJE: Znate li da li je došao do vašeg sela?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC RE: Možemo li pokazati svedoku P10 u elektronskoj verziji. To će biti karta i moliću da na njoj označite položaj doline *Lugu i Isufit*.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, ako svedok kaže da se radi o jednoj te istoj osobi pod dva imena, a nakon toga kaže da on ne zna tu osobu, zar ne bi bila dobra ideja da se utvrditi osnova, odnosno zbog čega je došao do takvog zaključka. Inače, u stvari ne znamo kako on zna za to.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kako znate da su Idriz Balaj i Toger ista osoba?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ljudi su tako govorili. Tada su se ljudi koristili pseudonimima. Tako su ih znali, po nazivima, po pseudonimima, a čuo sam da su svi znali ko je on, čak i nakon rata, kada je po prvi put zatvoren. Zato sam rekao da su Idriz Balaj i Toger ista osoba.

SUDIJA ORIE: Karta je na ekranu. Pretpostavljam, gospodine Re, da znate da ne možemo uvećavati ili umanjivati kartu, kada je već jednom označena.

TUŽILAC RE: Karta je upravo na mestu koje želim.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li možete da vidite Vranovac/Vranoc, ovde u desnom uglu, Dašinovac/ Dashinocv kao i *Žarki Pojas*, Negde na trećini ekrana, na desno od sredine?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Između Dašinovca/ Dashinocv i Vranovca/Vranoc, Malog Drenovca/Vranoc e Vogel.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li vidite mesto Dolina Sufit/Lugu i Isufit?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Uzmite, molim, crvenu olovku i stavite jedan veći X preko njega.

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ovde, iznad tog mesta.

TUŽILAC RE – PITANJE: Tu oznaku ste stavili odmah ispod Dašinovca/ Dashinocv. Da li je tamo *Žarki Pojas*? Da li je to malo iznad puta?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ne mogu da pronađem.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li vidite gde je *Žarki Pojas*?

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Ne vidim gde je to.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ispod ispod Kodradića /Kodradiqi.

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: Vidim nešto ovde, ali ne baš dobro. To je između Dašinovca/ Dashinocv i Vranovca/Vranoc. Radilo se o zadruci, inače se to zvalo *Žarki Pojas*. Tu je Dolina Sufit/Lugu i Isufit. Da. Oprostite, ovde je, našao sam. Ovde se nalaze da slova Z, ovde, mogu li to da nacrtam?

TUŽILAC RE – PITANJE: Možemo li ponovo uneti oznake na ovoj karti?

SUDIJA ORIE: Shvatam da je ovo jedan od načina da se rešimo nekih oznaka, no, ne znam da li će to uticati na sve ili samo na one koje odaberete.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možemo to da izbrišemo i stavimo drugi X, iznad ovog mesta, mislim da bi bilo jasnije za zapisnik.

SUDIJA ORIE: Možemo li da ponovo dobijemo neoznačenu kartu na ekranu? Molim označite sada mesto.

SVEDOK HASANAJ – ODGOVOR: *(svedok obeležava)*

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim da se to usvoji u spis.

SUDIJA ORIE: U redu. Koji će to biti broj dokaznog predmeta?

sekretar: Biće to P924, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ako nema prigovora, onda se to uvrštava u spis. Gospodine Re, gledam na sat. Mislim da je vreme da završimo za danas.

TUŽILAC RE – PITANJE: Mislim da sam završio. No, to ću vam potvrditi sutra ujutro.

SUDIJA ORIE: Samo trenutak. Gospodine Hasanaj, za danas smo gotovi. No, želimo da se vratite sutra ovamo u 2 i 15, u istu sudnicu. Zatim ćemo nastaviti sa vašim ispitivanjem. Prvo bih hteo da skrenem vašu pažnju na nešto. Kao prvo, gospodine Re, pola sata pre našeg početka, u pola 6 dobio sam zadnju ispravljenu verziju izjave po 92 ter. Zbog toga se ispravljam kada sam rekao da Pretresno veće to nije dobilo. No, mene u stvari zanima nešto što se tiče jezika, oko toga da roditelji pate zbog dela dece. Isto tako, mogu da pretpostavim da se to odnosi na one koji su na čelu da nose teret onoga što drugi rade. I to se može odnositi na vođe, na ljude kao i roditelje i decu. Pitam se da li bi neko mogao, možda uz pomoć prevodioca, da pronade šta je tačno značenje onog što je svedok rekao. To bi bilo od pomoći Pretresnom veću. Sada prekidamo sa radom do 14.15 časova, 2. oktobra. u sudnici broj 1.

Sednica je završena u 19:03 h.
Nastavlja se u utorak, 2. oktobra 2007. godine u 14:15 h.

